

bservant 15

Jaargang 15, 8 december 1994

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • tel. 043-883174

Inhoud

pagina 3

Als de kamers voor buitenlandse studenten leeg blijven, moeten de faculteiten daar in het vervolg zelf voor opdraaien.

pagina 4

De babysitmarkt bleek verzadigd. Dus begon de economiestudent een bijlesbedrijfje.

pagina 5

Grote beroering bij personeelszaken over de reorganisatie vande algemene diensten.

pagina 6

Drie tips om sneller te leren.

pagina 11

De beste Limburgse pop nu eindelijk op cd verkrijgbaar.

Mooi meegenomen, die gratis condooms. Ze worden door de meeste studenten gretig, en zonder blikken of blozen, geaccepteerd. Sommige jongens komen zelfs nog een keer terug voor een tweede portie. Want "weet je wel hoe duur die in de winkel zijn?" De kantinejuffrouw graait in het voorbijgaan ook een handjevol van de tafel: "Niet voor mezelf hoor, voor mijn kinderen", verontschuldigt ze zich voor haar hebberigheid.

Het is donderdag 1 december, Wereld-Aidsdag. "Vrij veilig" schreeuwt het faculteitsgebouw in Randwyck voorbijzovende automobilisten in levensgrote letters toe. Om die boodschap kracht bij te zetten, deelt Agora, de faculteitsvereniging van Gezondheidswetenschappen, binnen in het gebouw 400 gratis condooms uit aan studenten. Samen met waarschuwend postkaarten en safe sex-snoephartjes. Allemaal welwillend ter beschikking gesteld door de DGD. "Studenten gaan er misschien niet veiliger door vrijen", filosofeert Agora-lid Hanneke Duijkers over de actie "maar ze worden wel weer even met hun neus op de feiten gedrukt." Een studente laat de lonkende condooms liggen en stort zich op de snoepjes. "Die heb ik liever dan seks", grinnikt ze. Safer kan het niet. Maar kijk eens op pagina 12: Zijn condooms zo safe als iedereen denkt? (foto Nelis Tutkey)

Riki Janssen

Totaal aantal studenten nadert 7800

Studenteninstroom stijgt met 9,4 %

De instroom van nieuwe studenten aan de Rijksuniversiteit Limburg is dit jaar met 9,4 procent gestegen tot 7800. Deze toename is vooral te danken aan internationale bedrijfskunde, geneeskunde en rechten. Het totaal aantal studenten nadert nu de 7800.

De belangstelling voor de studie economie gedaald, blijkt uit de laatste versie van de 1-decembertelling van de RL. Maar deze

teruggang wordt ruimschoots opgevangen door de sterke stijging bij zowel internationale bedrijfskunde als econometrie. Beide studierichtingen zagen hun inschrijvingen meer dan verdubbelen. Econometrie verwelkomde in september 34 nieuwe studenten (vorig jaar nog 13), internationale bedrijfskunde schreef door de forse uitbreiding van de numerus fixus (van 120 naar 265) 255 eerstejaars in.

Ook bij geneeskunde werd de al jaren bestaande numerus fixus na tussenkomst van de rechter flink opgerekt. Die besliste begin oktober dat de RL niet 163, zoals de vorige staatssecretaris van onderwijs, J. Cohen had bepaald, maar 200 eerstejaars geneeskunde mocht toelaten. De juristen delen net zoals vorig jaar ook weer mee in de vreugde. Daar steeg het aantal inschrijvingen met bijna dertien procent (het totaal komt nu op 476).

Niet iedereen deelt echter mee in het succes. De inschrijvingen bij de faculteit gezondheidswetenschappen dalen met een kleine tien procent (nu 506). Boosdoeners

zijn hier de deeltijdopleidingen. Het animo daarvoor is duidelijk geslonken terwijl de belangstelling voor de gewone dagopleiding juist met zo'n tien procent stijgt tot een totaal van 324. Bij cultuur- en wetenschapsstudies zet de licht dalende lijn van vorig jaar zich nog voort. Geen 108 inschrijvingen zoals in 1993, maar 103. En bij de bovenbouwstudie milieugezondheidskunde is er ook nog steeds geen echte reden om te juichen. Hier schreef zich één student minder in dan vorig jaar (22), maar ook toen al daalde het aantal inschrijvingen. Misschien dat deze trend komend jaar wordt doorbroken. Dan zal MGK over een eigen propedeuse beschikken waarvan, zo hoopt men, veel wervingskracht zal uit-

gaan. Het totaal aantal studenten aan de RL steeg net als vorig jaar met 4,3 procent en komt nu uit op 7790. Dat zijn er nog geen achtduizend, een getal dat de voorzitter van het college van bestuur, dr. K. Dittrich, bij de opening van het academisch jaar nog liet vallen. Wanneer hij toen echter het aantal inschrijvingen (dubbelvakkers tellen dan twee keer mee) bedoelde, zat hij er niet ver naast. Op dit moment heeft de RL er daar al meer dan achtduizend van. Hoe de 1-decembertellingen van de overige universiteiten uitvallen, is nog niet bekend.

Collegegeld pas na zeven jaar omhoog

Minister Ritzen ziet af van zijn plan om studenten na vijf jaar meer collegegeld te laten betalen. Na kritiek van Raad van State blijft het 'lage' tarief zeven jaar gelden. Daarna mag een universiteit of hogeschool zelf de hoogte van het collegegeld bepalen, met als minimum 2250 gulden.

De minister wil de beperking invoeren om studenten aan te zetten tot sneller studeren. In verband daarmee boekte hij voor de langere termijn alvast een bezuiniging in van 69 miljoen gulden (46 miljoen voor de

universiteiten, 23 miljoen voor de hogescholen). De instellingen mochten dit compenseren door na vijf jaar het collegegeld te verhogen. Volgens Raad van State moet Ritzen echter eerst maar eens het effect afwachten van de beperking van de studiefinanciering en van de tempobeurs. Daarom is in het wetsvoorstel dat de minister maandag naar de Tweede Kamer heeft gestuurd de verhoging van het collegegeld na vijf jaar geschrapt. Universiteiten en hogescholen krijgen nu de vrijheid het collegegeld na zeven jaar naar eigen inzicht te verhogen. Het begrip auditor verdwijnt daarmee uit de wet. De maatregelen moeten volgend studiejaar ingaan en staan los van de bezuiniging van

500 miljoen gulden op het hoger onderwijs. Op aandrang van de Tweede Kamer heeft Ritzen ook de plannen voor 27-plussers versoepeld. Wie voor zijn 27ste is gaan studeren, blijft na die leeftijd het lage tarief betalen (eveneens maximaal zeven jaar). Ritzen wilde iedereen vanaf z'n 27ste meer laten betalen. Wie na z'n 27ste gaat studeren betaalt volgens het wetsvoorstel vanaf het begin het hoge tarief. Gehandhaafd is de verlaging van het collegegeld voor deeltijders. Om de deelname aan deze soort onderwijs te bevorderen daalt het collegegeld van 1700 naar 750 gulden. Ter compensatie krijgen de universiteiten en hogescholen er 15 miljoen gulden bij.

HOP, Pieter Evelein

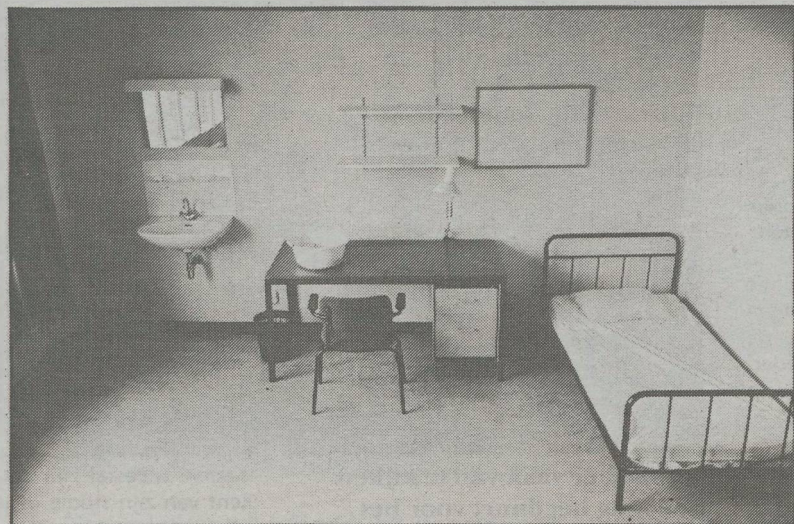

2 College van bestuur wil bijdrage beëindigen

Kamers voor buitenlandse studenten staan veelvuldig leeg

Door te optimistische prognoses staan de kamers, bestemd voor buitenlandse studenten, veelvuldig leeg. Het college van bestuur, dat nu toe samen met de faculteiten voor deze leegstand opdraaide, weigert nog langer een bijdrage te leveren. Vanaf 1 september 1995 moeten de faculteiten leegstandskosten helemaal zelf betalen.

Lege kamers voor buitenlandse studenten gaan de faculteiten geld kosten (foto Nelis Tutkey)

De voorzitter van het college van bestuur, dr. K. Dittrich, ziet dit echter anders. Hij is van mening dat de grote leegstand wordt veroorzaakt door de slechte planning van de faculteiten. Die reserveren veel meer kamers dan nodig hebben. Dit jaar liep dat uit de hand dat het college, dat nu de helft van de leegstandskosten op tafel moet leggen. Voor volgend

jaar is de leegstandsbijdrage uit de begroting geschrapt. "Zouden we deze wel regeling volhouden, dan moeten we het centrale budget verhogen. Eigenlijk is dit een broekzakverhaal, want als we dat budget verhogen, zullen de faculteiten weer meer moeten afdragen." Wel is Dittrich bereid de faculteiten tot september 1995 wat tegemoet te komen. Om welk bedrag het zal gaan is nog niet duidelijk. In ieder geval zal het college niet de helft van de onkosten voor zijn rekening nemen. Dat er in 1995 weer extra leegstandskosten komen, is niet denkbeeldig, blijkt nu uit een verontruste brief van de SSHM aan onder andere het college van bestuur, de faculteitsdirecteuren

en de directeur van het Center for European Studies. Zij heeft berekend dat door "te optimistische prognoses" er tot komende zomer honderdvierendertig kamers leeg komen te staan; dat is eenderde van het totaal. Wanneer hier niets aan gedaan wordt, gaat dit de RL zeker 200.000 gulden extra kosten. De stichting noemt enkele mogelijke oplossingen. Zo zou het overschot van kamers ten dele kunnen worden afgestoten. Dit gebeurde ook al afgelopen augustus. Ook toen kampte het kamerburo met een te veel aan gereserveerde kamers en verhuurde zij het overschot alsnog aan Nederlandse studenten. De directeuren van de faculteiten

staan niet onwelwillend tegenover deze optie. Zij beseffen dat er iets aan de leegstand moet worden gedaan, al benadrukken zij dat er geen sprake is van lukraak reserveren. Ook niet door de economen en juristen die samen met het CES verantwoordelijk zijn voor het leeuwedeel van de leegstand. "Wij huren de meeste kamers, dus is het logisch dat wij ook de grootste bijdrage in de leegstand hebben", legt Verspeek uit. Een waterdichte planning is onmogelijk. Zeker niet nu blijkt dat er al eigen circuits voor de buitenlanders ontstaan. Zo zijn er bijvoorbeeld Spanjaarden die na twee maanden al weer hun kamer verlaten omdat zij elders iets anders kunnen krijgen. Anderen laten op het laatste nippertje weten dat zij geen behoefte hebben aan een woonruimte van het Kamerburo omdat zij op eigen houtje al iets hebben gevonden. "Het kamerburo weet dat dit speelt, dat hebben wij hen al een jaar geleden verteld. Maar het wilde tot nu toe niet op deze trend inspelen", zegt Verspeek. "Men vond het niet klantvriendelijk om buitenlanders met een jaarcontract of halfjaarcontract op te zadelen."

Voor er een beslissing over de leegstand valt, hopen de faculteiten het college nog op andere gedachten te brengen. Lukt dat niet, dan zullen in ieder geval de juristen en de economen samen een regeling met het Kamerburo treffen. Of er dan nog voor iedere buitenlander een kamer kan worden gegarandeerd, is de vraag.

Riki Janssen

Wim Ortjens

Leden U-raad houden compensatie

De vakgroepen of diensten die de leden van de universiteitsraad en de voorzitter van de emancipatiecommissie leveren, krijgen ook in de toekomst 8.400 gulden per jaar om het verlies aan arbeidskracht te compenseren.

Dat schrijft het college van bestuur "met enig leedwezen" aan de universiteitsraad. Eerder had het college voorgesteld de vergoedingen te schrappen. Als reden voor deze bezuiniging gaf het dat bestuursactiviteiten als het lidmaatschap van de universiteitsraad tot de "reguliere taken van het personeel behoren." De raadscommissie planning en begroting tekende twee weken geleden echter unaniem protest aan tegen dit voorstel. De commissieleden vonden dat de universitaire democratie in gevaar kwam als er geen compensaties meer zouden zijn. Weinig mensen zouden dan nog bereid zijn in de universiteitsraad zitting te nemen.

Nog voor dit punt bij de behandeling van de begroting in de raad ter stemming kon worden gebracht, koos het college eieren voor zijn geld en herstelde de compensaties. Behalve voor de leden van het georganiseerd overleg (GO). Het college van bestuur wil samen met het GO bekijken of hun compensaties niet uit de pot voor het arbeidsvoorwaardenbeleid kunnen worden gehaald.

Psychologie in Maastricht: 's middags thee drinken bij je vriendin, 's avonds studeren

In september 1995 wordt het Maastrichtse opleidingspakket uitgebreid met de nieuwe studierichting psychologie, die geen 'gewone' psychologie is. Ongeveer 120 geïnteresseerden lieten zich afgelopen zaterdag op de voorlichtingsdag uitleggen wat het dan wel inhoudt.

Kom naar Maastricht voor een andere psychologie", riep de voorzitter van de commissie psychologie, prof. dr. H. Schmidt, in zijn welkomstwoord tegen de potentiële toekomstige studenten. Want anders moet het worden. Geen psychologie zoals je die in Amsterdam of Utrecht kunt studeren, maar twee nieuwe, 'hardere' varianten: biopsychologie en de cognitieve psychologie. De eerste richt zich bezig met de invloed van biologische processen op de psyche en onderzoekt bijvoorbeeld de invloed van hormonen of medicijnen op de geestestoestand. Bij de cognitieve psychologie draait het om kennis, hoe die verworven en gehanteerd wordt, maar ook algemener: wat is kennis eigenlijk? De natuurwetenschappelijke invalshoek van de nieuwe studie

wordt daarom tijdens deze voorlichtingsdag breed uitgemeten. Maar omdat dat vast niet genoeg is om scholieren over de streep te trekken worden zij en de meegekomen ouders meteen na de openingstoespraak van Schmidt onthaald op een gelikte videopresentatie. De film toont een flitsend ideaalbeeld van het studeren aan de RL: internationaal, stimulerend PGO in het bourgondische Maastricht. De affiniteit met computers en meer speciaal met computers van het merk Apple, laat zich in de film niet verloochenen: laptopjes in de onderwijsgroep, multimediachines in de studentenkamers, en op stage in Parijs met je laptopje op een zonnig terras.

Videootje

Het is een instructief videootje. Een groepje acterende studenten verlaat de onderwijsruimte. "Met PGO kan je je eigen tijd indelen, dus ik ga vanmiddag thee drinken bij een vriendin en vanavond pas studeren", roept een studente terwijl ze een rieten mandje onder haar snelbinders klemt. "En ik ga in het studielandschap kijken of ik audiovisueel materiaal kan vinden over dit onderwerp", repliceert haar collega-student terwijl hij de bibliotheek inloopt.

De ouders van Jeroen, een VWO-leerling uit Roermond, zijn onder de in-

druk van de professionele presentatie. Toch is Jeroen zelf nog niet volledig overtuigd, eigenlijk weet hij nog niet wat hij wil gaan doen. Hij doet pas in 1996 eindexamen, maar wil toch nu alvast een keuze maken. Na vele andere voorlichtingsdagen heeft hij wel al ontdekt dat techniek hem niet zo ligt. Psychologie lijkt hem wel leuk.

Skinnerbox

En dat is natuurlijk precies de bedoeling van zo'n voorlichtingsdag: laten zien wat het vak inhoudt en de mensen enthousiast maken. In de noordvleugel geeft men wat voorbeelden van eenvoudig wetenschappelijk onderzoek. In een 'Skinnerbox' ligt een hongerige rat te wachten tot het lampje gaat branden. Als het computerprogramma wordt opgestart ontwaakt het beestje en demonstreert de 'operante conditionering'. De rat krijgt een voedselkorreltje voor elke keer dat hij op een pedaalte druk, met een vaste interval van 60 seconden. Doel van dit onderzoek is na te gaan of nieuwe farmaca het leervermogen of het geheugen verbeteren. Wat verlegen geïnteresseerd nemen de toekomstige studenten het in zich op. In de kamer ernaast wordt een videofilm getoond van een man die autorijdt in Maastricht. Een fel geel lampje toont de oogfixatie van de

bestuurder in het straatbeeld. Hiermee kan onderzocht worden wat de exacte invloed is van bepaalde geneesmiddelen op de rijvaardigheid. Ook zijn er demonstraties van onderzoeken naar geur-, reuk- en smaakwaarneming bij de mens.

Money

Wat de aankomende studenten ook graag willen weten is hoe de toekomst na de studie er uit ziet. Schmidt benadrukt dat de arbeidsmarkt niet zo erg staat te dringen, maar dat de Maastrichtse opleiding zo innovatief is dat zij betere vooruitzichten biedt. Verder toont hij een tabel uit het Amerikaanse tijdschrift 'Money' van 1993: een top-26 van banen in de 21e eeuw. 'Psychologen' staan op de vierde plaats. De zaal lijkt gerustgesteld, maar bij nadere bestudering laat de tabel alleen zien in welke sectoren zich groei zal voordoen. Volgens hetzelfde tijdschrift blijken arts en op de 21e plaats wel minstens twee keer zoveel te verdienen: "Als u het voor het geld doet, moet u een andere studie kiezen." Waar komen de toekomstige studenten vandaan? De vraag is relevant, want vooral de psychologen in Nijmegen hebben hemel en aarde bewogen om concurrentie in Limburg te voorkomen. Was dit een zaal vol Limburgers die anders afgereisd zouden zijn naar

Nijmegen? Het lijkt, op basis van een paar gesprekjes, voorlopig nogal mee te vallen. Bovendien spelen er bij de studiekeuze allerhande motieven mee. Neem nu die wwo-scholiere uit Brunsum; zij weet zelfs nog niet zeker of ze rechten of psychologie zal gaan doen. Dat het Maastricht moest worden stond echter al vast; tot vreugde van haar moeder blijft ze het eerste jaar thuis wonen. Of aanstormend student Mathijs uit Leiden. Hij heeft zijn keus al gemaakt. Na lezing van de folder twijfelde hij nog of de studie niet te 'smal' voor hem was, maar deze voorlichtingsdag heeft hem overtuigd dat Maastricht hem toch wel iets te bieden heeft. Wat ook meespeelt is dat een vriend van hem hier internationale bedrijfskunde komt studeren. In januari gaan ze een kamer zoeken. In de voorlichtingsfilm werd ook ruim aandacht besteed aan Maastricht als studentenstad. En naast vrolijke beelden van discotheken en kroegen was er zelfs enige ruimte voor relativering. Een meisje kijkt beduusd in de camera en zegt: "Veel mensen schijnen Maastricht leuk te vinden, maar ik vind 't niks." De meeste aankomend studenten zeggen de inhoud van het studieprogramma echter toch het belangrijkste te vinden. "De rest, dat zien we later wel."

Jeroen van Dalen

„Deze begroting is een mijnenveld”

Een deel van de universiteitsraad had afgelopen donderdag grote moeite met het feit dat het college van bestuur bij het opstellen van de begroting geen rekening had gehouden met de eventuele bezuinigingen op het hoger onderwijs. Toch werd de

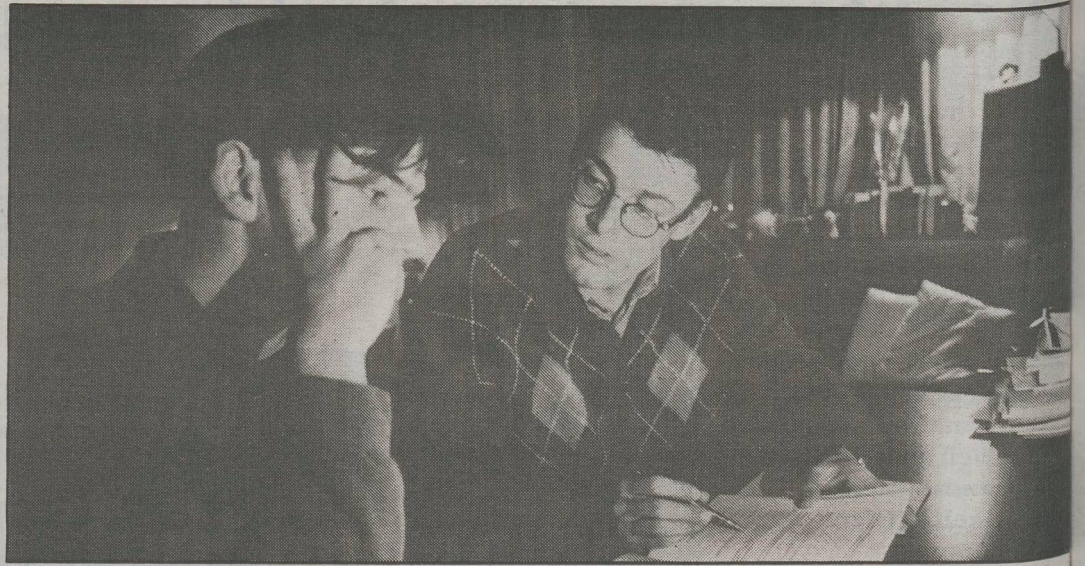
begroting '95 goedgekeurd.

Ook was er kritiek op de manier waarop de begroting sluitend is gemaakt. Met name wordt er flink getast in de instellingsreserve om de uitbouw van de universiteit te kunnen bekostigen. „In de jacht op tienduizend studenten worden er allerlei exotische studierichtingen bedacht. De universiteit moet keuzes maken: wil ze een collectie kundes van de dag of wil ze een stabiele ontwikkeling?”, aldus de woordvoerder van de fractie wetenschappelijk personeel. M. Quint bezigde ferme taal namens de geleding 'buiten-universitaire leden' (BUL) over het negeren van de aankomende bezuinigingen op het Hoger Onderwijs. Volgens haar heeft het college „de ramen open laten staan, terwijl het KNMI windkracht tien voorspelt.” Collegevoorzitter

Dittrich onderschreef volledig haar stelling dat de weerberichten niet serieus worden genomen: „We kunnen toch niet ingaan op een *canard*? De ene commissie roept dat maar 80 miljoen bezuinigd kan worden en de andere dat 600 miljoen ook mogelijk is. Wij lopen niet vooruit op iets waarvan nog niet eens is aangetoond dat het ook kan. Van de storm die wordt voorspeld, blijft misschien een briesje over.” Raadslid Quint maakte zich behoorlijk kwaad over de „ivoren-torenmentaliteit” van het college van bestuur: „De universiteiten gaan ervan uit dat er onvoldoende draagkracht zal zijn voor de bezuinigingen op het Hoger Onderwijs. Dat klopt wat de universiteiten betreft. Maar bij de Nederlandse bevolking zie ik weinig draagkracht om die bezuinigingen weg te nemen.” Zij verweet het college een strategie van „pappen en nathouden” erop na te houden. Deze begroting is volgens Quint een „mijnenveld” geworden: „Oppervlakkig gezien kun je er nog veilig overheen lopen.” Na al dit verbaal geweld keurde de universiteitsraad, zonder één tegenstem, de begroting goed.

Wim Ortjens

Bijleseconoom was het liefst babysitter geworden

„Je staat er vaak van te kijken hoe lang het duurt voor het kwartje valt. Als ik het begrip 'prijsindexcijfer' uitleg, gebruik ik altijd het simpele voorbeeld van het gevulde winkelwagentje: de inhoud wordt steeds duurder. Ze begrijpen het dan wel, maar ze blijven steeds dezelfde fouten maken.” Oud-economiestudent Gerrino Mulder wilde aanvankelijk een kinderopascentrale beginnen, maar uiteindelijk werd het een bijlesbedrijf.

Gerrino is in augustus afgestudeerd als bedrijfseconoom. Omdat hij geen baan kon vinden, besloot hij voor zichzelf te beginnen. Hij deed zelf een marktonderzoekje naar de mogelijkheden om een kinderopascentrale te starten, maar raakte al snel verward in een web van regels en subsidies. Bovendien ontdekte hij dat de concurrentie groot was. Achteraf denkt hij dat z'n aanpak misschien wat te academisch, wat te voorzichtig was. „Je maakt een bedrijfsplan en gaat afwegingen zitten maken. Op een gegeven moment zie je zoveel risico's, dat je niet meer durft. Daarmee valt het spontane ondernemerschap weg.” De 'Individuele Studiebegeleiding Maastricht' is zijn tweede poging op de markt van kleine dienstverlenende bedrijfjes. Hij heeft een adressenbestand met potentiële bijlesdocenten voor verschillende vakge-

bieden. Meestal zijn dat mensen die hij kent van zijn studie of leraren die in de wachtgeldregeling zitten en wat bij willen verdienen. Gerrino heeft het op dit moment drukker met het opzetten van een organisatie dan met lesgeven. Na vier weken bedrijvigheid heeft hij pas twee leerlingen. Toch is hij optimistisch. Nadat hij heeft geadverteerd, scholen heeft bezocht en vierhonderd huis-aan-huis-folders heeft verspreid, druppelen de reacties binnen: „Vanmiddag belde er een mevrouw, die was al tijden op zoek naar een goede bijlesdocent voor haar zoon en toen viel plotseling mijn flyer in de bus. Ik geloof dat er wel behoefte is aan een bedrijf als het mijne.” Navraag bij decanen van middelbare scholen in de regio leert dat het moeilijk is om aan geschikte bijlesdocenten te komen. Vaak zijn het de eigen docenten die hierin bemiddelen. De scholen geven de voorkeur aan deze constructie, waarin een leraar die de problemen van het kind kent, samen met de ouders aan een oplossing werkt. Toch staan zij niet negatief tegenover een instituut waar ouders rechtstreeks naar toe kunnen stappen. Want scholen hebben vaak grote moeite met het vinden van bijlesdocenten voor minder gangbare vakken als bijvoorbeeld klassieke talen. Gerrino neemt zijn nieuwe roeping serieus. Hij laat zich als contractstudent bijscholen in didactische vaardigheden en psychologische inzichten. Zijn VWO-leerling heeft onlangs voor zijn wiskundeproefwerk een 8 gehaald. Bij zijn Havo-4 pupil laat het effect van de bijlessen nog even op zich wachten. Zij haalde een 3.

Jeroen van Dalen

„Creditcard voor maar f25,-?”

Ja hoor, dat zit ook in het Postbank Studentenpakket. Bel 06-0400.

Paraplu's op oorlogspad

Er is eigenlijk niets waar ik echt een bekel aan heb, behalve paraplu's dan. Of erger: mensen met paraplu's. Eerlijk gezegd vind ik dat mensen met paraplu's de wereld finaal op zijn kop zetten. Want als God, Erwin Kroll, of andere heren van stand tot regen hebben besloten, wie zijn wij - aardse stervelingen - dan om deze tegen te houden. Als het regent, regent het. Klaar af. Je blijft dan binnen of wordt nat, maar je collaboreert niet met zoiets als een paraplu.

Vroeger hadden mensen nog respect voor regen. Toen Rob de Nijs jaren geleden, in 'Ritme van de regen' poëtisch zong 'Zachtjes tikt de regen op het zolderraam', sprak daar eerbied uit voor het edele vocht der aarde. Want Rob besefte hoe nietig hij was in het grote universum en hoe zinloos de strijd tegen de elementen. Maar tegenwoordig worden de paraplu's al bij het minste of geringste in de strijd geworpen. Laatst kon ik MVV niet zien verliezen van een andere degradatiekandidaat, omdat zo'n agressieve boeligheid zo nodig zijn paraplu in erectie moest houden, precies voor mijn gezicht. Toen ik hem voorzichtig vroeg waarom dat nou nodig was - het was immers een overdekt stadion - snauwde hij bits: 'Joa, maar ich dooch 't mier veur de spelers op 't veld, ich ving 't soe sjneu wen die naat werren'.

Mensen die samenzweren met hun paraplu zijn eigenlijk mensen die alles onder controle willen houden. Het zijn ook dezelfde mensen die de luxaflex omlaag doen als het eerste lentezonnetje doorbreekt, die een pluusje op de grond opruimen in plaats van laten liggen, die een ijsje wel lekker vinden, maar pas nadat ze in de consumentengids hebben gezien dat hij een acht scoort. Ze hebben nu eenmaal

zekerheid, houvast en structuur nodig.

En macht. Want eenmaal getooid met een paraplu veranderen ze als bij toverslag van brave burgers tot ware generaals op het slagveld van het menselijk verkeer. Als ze ook maar even in het nauw worden gedreven, zetten ze acuut hun paraplu op, zoals een egel zijn stekels. En niet van die handige, opvouwbare paraplu'tje, nee, kollossale gezinsparaplu's waaronder bele boekstenen van de samenleving worden samengeperst.

Voor de pacifist zonder paraplu bestaat er eigenlijk maar één verdediging tegen deze machtswellust: de paraplu-drager doden met een vernietigende blik. Zo'n intens valse blik die genadeloos en zonder enige scrupule uitdrukt: 'Ik vind jou maar een raar mannetje', of 'Pas op hoor, want ik tel óók mee', of 'O, zie mij toch niet over het hoofd'. Maar belaa, een paraplu-drager mag dan een paraplu dragen, gek is hij niet. Dus heeft hij een even doeltreffende als laffe oplossing bedacht: hij kijkt je niet aan. Juist als je vernietigende blik wil inzoemen op zijn schichtige ogen, kijkt de lafaard - met die irritante mix van gespeelde nonchalance en misplaatste arrogantie - de andere kant uit, waar zijn blik al snel valt op een etalage-ruit met een parasol in de uitverkoop. Maar pas op, dat betekent niet dat hij je niet gezien heeft. Want glurend vanuit zijn ooghoeken heeft hij je al lang geïdentificeerd als een potentieel slachtoffer. En ja hoor, vlak voordat jullie elkaar passeren demarreert zijn paraplu, sprint naar jouw prachtig blauwe kijkers, en begaat daar de laaghartige daad waarop zijn bele existentie lijkt te zijn gebaseerd: ogen uitsteken. Einde vernietigende blik, blinde

woede is al wat rest.

Tja, en dan is er nog zoiets als de wachtende paraplu, ook geen lolletje. Want je zult er maar naast staan, terwijl je doodmoe in de stromende regen op de bus staat te wachten die te laat is. Terwijl de paraplu-drager geduldig (en droog) een sbagje rookt, glijden tergend langzaam zijn druppels, zijn paraplu, op jouw onschuldige hoofd. Het is alsof de paraplu een pact heeft gesloten met de regen om gezamenlijk de strijd aan te binden met jou, die zich niet eens een vijand wist. Kan het erger? Nee, aan mij zijn ze niet besteed, paraplu's. Voor zover ik kan herinneren, heb ik er ook nog nooit eentje opgestoken. Hoewel, ... één keer, heel lang geleden. Maar toen had ik nog een nieuwe jas gekocht, een regenjas. En die moet natuurlijk niet nat worden.

Ruud van den Belt

Reorganisatie diensten leidt niet tot grote verhuisoperatie

Het zijn vooral medewerkers van de dienst personeel en organisatie P&O die als gevolg van de reorganisatie van de algemene diensten zullen moeten verhuizen naar de faculteiten. De verontwaardiging onder het P&O-personeel over wat gezien wordt als verlies van onafhankelijkheid, is groot.

Dittrich: 'Alleen het draagvlak dat gevormd wordt door de faculteiten, het bestuurlijk draagvlak, telt hier.' (foto Nelis Tutkey)

Het besluit om de personeelsconsulenten en -assistenten uit de centrale dienst P&O te lichten en onder te brengen bij dat deel van de organisatie waar men toch al voor werkt, veelal dus de faculteiten, steunt niet op een advies van de Stuurgroep Organisatie RL in haar eindrapport. In dit geval is het het college van bestuur zelf dat besloten heeft de P&O-medewerkers 'in de lijn' te plaatsen. Hoewel het college over het algemeen de adviezen van de stuurgroep onderschrijft, zijn er nog andere terreinen waar het een afwijkende visie heeft.

De stuurgroep, onder leiding van de secretaris/directeur van de RL, drs. M. Verhulst, is in maart van dit jaar ingesteld om concrete uitwerking te geven aan het besluit van het college dat de universitaire organisatie verder gedecentraliseerd moest worden en dat de faculteiten voortaan volgens het principe van het integraal management bestuurd dienden te worden. De beheersbevoegdheden van de faculteitsdirecteur, die deze bekleedt in opdracht van het college, zouden overgeheveld moeten worden naar de decaan van de faculteit, die tot nu toe alleen het onderwijs- en onderzoeksbeleid van de faculteit onder zijn hoede heeft. Daarnaast wenste het college de discussie te beëindigen over de vraag welke taken op centraal niveau, dus door het college en de algemene diensten, en welke op decentraal niveau, dus door de faculteiten en hun eigen faculteitsbureaus, verricht en betaald moeten worden.

Intact

De stuurgroep heeft nu dus haar eindrapport geproduceerd. Het is het resultaat van een uitgebreid consultatie- en overlegproces, waarin vele tussenrapporten zijn geschreven, aparte projectgroepen zijn ingesteld en nogal wat conferenties in allerhande (meer of minder luxe) etablissementen zijn gehouden.

Duidelijk is dat wat in eerste instantie werd aangezien voor een groot-scheepse verhuisoperatie van taken en dus van personeel van de algemene diensten naar de tot grotere proporties op te blazen faculteitsbureaus, nu definitief van de baan is. De meeste diensten blijven intact. Een hoofdlijn in het stuurgroepadvies, die overgenomen is door het college, is dat de diensten hun werkzaamheden die van algemeen belang zijn gewoon voortzetten met centrale financiering, terwijl voor het 'maatwerk' voor de faculteiten wordt gekozen voor dienstverleningscontracten die de 'afnemende' faculteiten sluiten met de 'aanleverende' diensten. Dit betekent dat dat deel van de budgetten dat op deze taken betrekking heeft, overgeheveld wordt naar de faculteiten.

Met het rapport van de stuurgroep is er helderheid ontstaan over de zogenaamde mandatenlijst: waar ligt de bevoegdheid om beslissingen te nemen over bepaalde taken. Overigens zijn de wijzigingen met de huidige praktijk niet groot; bij slechts een fractie van alle onderwerpen vindt een

verschuiving van het centrale- naar het decentrale niveau plaats.

Wat betreft de organisatorische uitwerking stelt de stuurgroep voor om een 'bureau van de universiteit' te creëren, waarin de bestaande diensten BIZ (bestuurlijke- en juridische zaken) en ISIS (instellingsstrategie en internationale samenwerking) worden ondergebracht, maar waar tevens ruimte zou moeten komen voor de PR- en voorlichtingsfuncties, de organisatieadviesfunctie die nu bij P&O is ondergebracht, en de (nieuwe) controlfunctie.

Het college van bestuur maakt op dit terrein echter een voorbehoud. Volgens collegevoorzitter Dittrich zijn de passages in het rapport over het 'bureau' niet helder genoeg om er conclusies aan te verbinden.

Het college maakt zich daarnaast zorgen over de mogelijkheid van versnippering als de PR- en voorlichtingsfunctie zowel door het bureau als door de dienst studentenzaken (SZ) wordt behartigd. Ook hierover moet nog verder nagedacht worden, vindt Dittrich. Op een aantal punten is het college wel stellig in zijn mening over het rapport. Zo wordt het voorstel om de griffies van universiteitsraad, college van decanen en college van bestuur tot één centrale griffie om te vormen, afgewezen.

Principieel bezwaar

Datzelfde lot treft het voorstel om de faculteiten zelf te laten kiezen of ze hun personeelsmedewerkers in huis willen halen of niet. Het college vindt het personeel beheer zo belangrijk dat deze consulenten en assistenten direct ter beschikking moeten staan van het facultaire bestuur, en dat daar over de hele universiteit één lijn in gevolgd moet worden.

Juist op dit punt is bij de dienst P&O grote beroering ontstaan. Gevreesd wordt dat er een te losse band met de resterende centrale personeelsdienst zal ontstaan, waardoor verlies van kwaliteit en efficiëntie zal optreden. Wellicht zwaarder weegt nog het principiële bezwaar van de consulenten dat zij hiërarchisch ondergeschikt worden gemaakt aan het faculteitsbestuur, terwijl ze tegelijkertijd in de bres moeten springen voor facultaire medewerkers die getroffen worden door maatregelen van datzelfde bestuur. Een positie als vertegenwoordiger van een centrale dienst waarborgt daarentegen hun onafhankelijkheid, menen zij. Tijdens de informatiebijeenkomst die het college deze week voor de dienst hield, zijn deze bezwaren opnieuw naar voren gebracht, zo vertelden medewerkers naderhand. De Observantverslaggever werd door

Dittrich weggezonden met de mededeling dat het hier een besloten bijeenkomst betrof, waar over en weer "vrijelijk" gepraat moest kunnen worden. Vorige informatierondes over de reorganisatie waren tot nu toe altijd openbaar. In de nu besloten voorlichtingsbijeenkomst heeft Dittrich overkort vastgehouden aan het prerogatief van het college om organisatieveranderingen door te zetten, ook tegen de wil van grote delen van diensten in. Desgevraagd verklaart Dittrich later dat de P&O-medewerkers "alleen vanuit de bestaande situatie redeneren; ik heb geen enkel rationeel argument gehoord". Bovendien, zegt hij, "diensten beslissen niet over dit soort zaken. Het zijn de jaren zestig niet. Het doet er niet toe of er binnen een dienst een draagvlak voor een besluit is. Alleen het draagvlak dat gevormd wordt door de faculteiten, het bestuurlijk draagvlak, telt hier."

Op grond van dezelfde argumentatie heeft het college daarom wel geluisterd naar de bezwaren van de faculteiten tegen het voorstel om de decanen voortaan door het college van bestuur te laten benoemen. Het college hield daar in eerste instantie fanatiek aan vast, omdat de decaan in de toekomst de direct verantwoordelijke zal zijn voor het gehele facultaire 'integraal management' en men garanties wilde op het vlak van diens bestuurlijke kwaliteiten. Vanwege de protesten neemt het college nu genoeg met enige invloed op de facultaire benoemingsprocedure. Rolt daar toch een naar het oordeel van het college verkeerde kandidaat uit, dan kunnen diens bevoegdheden (in de vorm van een mandaat) "als uiterste consequentie" (Dittrich) worden ingetrokken. In de situatie die dan ontstaat kan het college ofwel het mandaat behouden en dus de faculteit zelf besturen, ofwel het mandaat doorgeven aan een ander faculteitsbestuurslid of aan de directeur. Volgens Dittrich is die toestand teken van een "krankzinnig conflict" dat zelden zal voorkomen, maar dat evenmin geheel is uit te sluiten.

De voorstellen van de stuurgroep en de mening van het college daarover staan de komende maanden ter discussie in de faculteiten en de inspraakorganen. Tegen de zomer van 1995 wil het college de hele operatie afgerond hebben.

Zeër binnenkort al zal het college inzicht geven in de kosten van de reorganisatie-operatie tot nu toe, zo verklaarde Dittrich tegenover dit blad. Het en der in de universiteit leven twijfels of die wel in verhouding staan tot de uitkomsten.

Wammes Bos

„Straks betalen rechten en de diensten de onderzoekscholen”

De universiteitsraad en het college van bestuur wisten niet goed hoe ze het hadden, afgelopen donderdag. Er klonken blijde woorden nu de eigen onderzoeksinstituten EPP en ME-TEOR, dankzij de toegekende stimulanssubsidies, een stap verder zijn in de richting van een KNAW-erkende onderzoekschool. Maar collegevoorzitter Dittrich maakte zich ook zorgen: "Vanuit financieel perspectief kun je beter hopen dat er niet meer onderzoeksinstituten worden erkend dan nu."

Het houden van onderzoekscholen heeft voor de RL namelijk één groot nadeel, en dat is dat de universiteit de formatie van de school moet garanderen. Dat is tegelijk een van de redenen waarom onderzoekers het prestigieuze KNAW-keurmerk zo begeren. Die garantie heeft tot gevolg dat er binnen de instelling met geld wordt geschoven van de beheerseenheden die geen erkende instituten hebben richting de faculteiten die dat wel hebben. Concreet: "Straks betalen de rechtenfaculteit en de algemene diensten al het onderzoek aan de RL", aldus collegevoorzitter K. Dittrich.

Een voorbeeld: de erkenning van de landelijke onderzoekschool MENU. Daarin participeert het Maastrichtse instituut NUTRIM, dat gedragen wordt door de faculteiten gezondheidswetenschappen en geneeskunde. Om de formatie te kunnen garanderen moeten de andere faculteiten en de algemene diensten samen bijna drie ton inleveren ten gunste van gezondheidswetenschappen en genees-

kunde. Dat geld wordt door deze faculteiten opzij gezet voor noodgevallen. Wanneer bijvoorbeeld door de reorganisatie bij gezondheidswetenschappen NUTRIM-onderzoekers ontslagen zouden worden, kunnen ze dankzij het garantiepootje aan het werk worden gehouden.

"Als straks alle onderzoek binnen de universiteit in erkende scholen zit, wat hebben die garanties dan nog voor zin?", vroeg een raadslid. "Geen", antwoordde Dittrich, die daarmee aangaf behoorlijk in zijn maag te zitten met de "gekke" rondom de "rat race" om het binnenhalen van KNAW-erkenningen: "Het loopt volstrekt uit de hand. Individuele onderzoekers vinden dat ze een bepaalde, beschermde, status verdienen. Die kunnen ze nog halen ook. Wij kunnen dat niet tegenhouden. Maar ondertussen verwort een stelsel dat excellent onderzoek moet beschermen tot een puur opportunistisch beleid. Ik zie daar de meerwaarde niet meer van in. Je kunt er toch wel van uitgaan, met al die visitaties en controlemechanismen, dat al het onderzoek van de Nederlandse universiteiten excellent is? Als straks alle onderzoekscholen dezelfde status hebben, moet weer iets anders worden verzonnen om te kunnen selecteren."

Het kan niet anders, zegt Dittrich, of het stelsel van KNAW-erkenningen sterft een zachte dood: "Nog één ronde, en dan houdt het op."

Wim Ortjens

Kansas City, here they come!

Met ingang van het volgend academisch jaar krijgt Maastricht er een Europees filiaal van een Amerikaanse universiteit bij. De Central Missouri State University uit Kansas City heeft besloten zich te vestigen in het Annadalcomplex, dat eigendom is van Teikyo University. Missouri begint met dertig studenten en hoopt dat na verloop van tijd tussen de honderd en driehonderd studenten naar Maastricht komen.

In eerste instantie krijgen de studenten een praktijkprogramma bij internationaal gerichte bedrijven in de regio aangeboden. Later willen de Amerikanen daar ook een talenprogramma met Oosteuropese accent aan toevoegen en tenslotte, als alles naar wens verloopt, een uitgebreid

Europees programma.

Over samenwerking met de Rijksuniversiteit Limburg zijn nog onderhandelingen gaande. Waarschijnlijk zullen de Amerikanen gebruik maken van het bestaande pakket Europese cursussen, dat via het Centre for European Studies wordt aangeboden. Daarnaast wil men samenwerken met Teikyo. De universiteit is in Maastricht terechtgekomen door bemiddeling van zakenman Benoît Wesly, die daar gastdocent is en een bedrijf heeft in Kansas City.

Central Missouri State University is in 1871 opgericht en telt 15.000 studenten, verdeeld over 40 studierichtingen. Met name de International Business School denkt veel gebruik te maken van de Maastrichtse vestiging. (jh)

Observant zoekt medewerkers

Begin volgend jaar willen wij een belangrijke wijziging aanbrengen in de formule van de 'servicepagina's', waar tot nu toe alleen film- en theaterbesprekingen en de culturele agenda te vinden zijn. We willen dan breder aandacht besteden aan andere vormen van cultuur en vrijetijdsbesteding, waaronder sport. Dat kan gebeuren in de vorm van nieuwstukjes, voor- of nabeschouwingen, recensies, columns of 'vrije' bijdragen.

Om die pagina's (twee per nummer) met een aantrekkelijke inhoud te vullen, zoeken we actieve studenten die een vlotte pen hebben en een speelse kijk op de serieuze of minder serieuze recreatieve sector. We denken aan uiteenlopende onderwerpen als sport, film, theater, muziek (pop of klassiek), beeldende kunst, het kroegleven of literatuur.

Noast een riant uitzicht op een glansrijke carrière in de journalistiek bieden wij een iets minder riant vergoeding voor iedere bijdrage. Als tegenprestatie verwachten wij dat medewerkers iedere week voldoende tijd kunnen vrijmaken voor redactiebesprekingen, nieuwsgaring en het schrijven van artikelen.

Belangstellenden kunnen voor informatie terecht bij de redactie, telefonisch bereikbaar op (88)3174 en lijfelijk op Keizer Karelplein 10. Sollicitaties (alleen schriftelijk en zo mogelijk met een proeve van bekwaamheid) binnen veertien dagen richten aan de redactie van Observant, postbus 616, 6200 MD Maastricht.

Navelstaren

(Deze brief is vorige week wegens een technische storing niet helemaal afgedrukt. Hier volgt de complete versie)

In observant 12 van 17 november schreef Wiel Kusters een beschouwing over de functionaliteit en esthetica van het naveltje. Eva en Adam zouden er volgens religieuze fundamentalisten geen gehad hebben omdat zij beiden niet uit een vrouw geboren zijn, maar geboetseerd door God. Navelstaren zal hen dan ook waarschijnlijk vreemd zijn geweest. Na nog wat wetenswaardigheden sloot Wiel af met het inzicht dat een onderwerp als de menselijke navel de schrijver in navelstaarderigheid kan doen vervallen.

Het is jammer dat Wiel de enige is die tot dat inzicht komt. Een hedendaagse Eva waarvan wij allen wekelijks de gebeurtenissen kunnen volgen achterop dit blad is voor mij volledig vervallen in het navelstaren. Op mijn W.C. hangt een mooi ingebonden boekje met de titel 'Alle Eva's', een verzameling van eerdere jaargangen columnistische wetenswaardigheden. Een aflevering per bolus.

Het boekje is ingedeeld in categorieën. Als ik iets wil weten over liefde, dan krijg ik warme observaties van een lesbische vrouw. Als ik wil lezen over sex, dan krijg ik doortastende ervaringen op het gebied van vleselijke lusten. Als ik iets wil weten over collega's, dan lees ik inspirerende observaties betreffende de slim- en dom-

heid van wetenschappelijk personeel. Nu is dat helaas anders. Liefde: frustratie, sex: frustratie, collega's: frustratie, (ex)-studenten: frustratie. Met andere woorden columns doordrenkt met een zwartgalligheid die mij het leesplezier volledig ontnemt.

Ik heb twee voorstellen: ten eerste, we kunnen Eva haar navel ontnemen en hopen dat haar eigen frustraties omgezet kunnen worden in frisse, interessante en inspirerende beschouwin-

gen als vanouds. Ten tweede kunnen we Eva, net als God volgens Wiel deed bij die andere Eva, een duim in de nog zachte buik plaatsen en zeggen: "Jij bent klaar." Alleen heeft ze dan wel twee navels.

Hans Suykerbuik, medewerker Gezondheidsethiek en Wijsbegeerte

Sneller leren op trage barokmuziek

"Als je hem op het studielandschap bezig ziet, dat is echt ongelooflijk. Een taak waar je een hele dag mee bezig bent geweest leert hij in een half uurtje", zegt een van de deelnemers aan de workshopmindmapping over zijn docent.

Tijdens een serie workshops voor RL-studenten worden technieken om efficiënter te leren behandeld. Afgelopen week ging het over het maken van mindmaps. Zeven studenten hielden zich twee uur lang bezig met het tekenen van kleurige schema's, waarin een kernbegrip zich steeds verder vertakt in gerelateerde begrippen. Auto wordt motor, reizen, veiligheid, snelheid, enzovoorts. Workshop-structuur Alexander van Koeverden Brouwer beweert dat als een student zijn kennis visueel vastlegt, hij zich dat beeld een jaar later nog altijd feilloos kan herinneren.

De economiestudent is voorzitter van 'Use Your Head Maastricht', een vereniging die zich bezighoudt met het in de praktijk brengen van kennis over de werking van het menselijk brein. De vereniging is opgezet door drie RL-studenten met als doel medestudenten vaardiger te maken in efficiënt en snel leren. Twee weken geleden werd 'snellezen' behandeld. Snellezen is een combinatie van twee technieken. De eerste is gebaseerd op het idee dat je door steeds maar één regel tegelijk te lezen je ogen erg inefficiënt gebruikt. Door het zien van een regel los

te koppelen van het lezen ervan kan dit probleem omzeild worden. Om dit te doen kan de lezer gebruik maken van een leesstokje, waarmee hij steeds niet één, maar meerdere regels tegelijk naar beneden gaat. Zo kan de leessnelheid aanzienlijk verhoogd worden. Het tweede principe is dat een lezer, door gebruik te maken van de kennis die hij al heeft, kan voorspellen hoe een verhaal verder zal lopen. Dan hoeft hij alleen de sleutelwoorden op te pikken om de tekst te kunnen volgen. Zelf heeft Alexander van Koeverden Brouwer met deze techniek zijn leessnelheid kunnen vermenigvuldigen. Hij kan nu zo'n duizend woorden per minuut lezen, wat ongeveer overeen komt met twee getypte A4-tjes.

Een andere manier om efficiënter te leren is door barokmuziek te draaien op de achtergrond, beweert Van Koeverden Brouwer. Bij bepaalde frequenties nemen hersenen veel makkelijker nieuwe dingen op dan bij andere. Muziek kan die frequenties beïnvloeden. Volgens de economiestudent is uit onderzoek gebleken dat de largo's uit de barokmuziek de hersenen precies op de goede frequentie brengen. Housemuziek is funest. Alexander van Koeverden Brouwer wil iedere week een workshop geven waarin een techniek om sneller te leren wordt behandeld. Daarnaast zal de vereniging 'deskundigen' uitnodigen die lezingen over leerprocessen geven. Emile Ratelband, de man die mensen door positief denken op blote voeten over roodgloeiende kolen laat lopen, zal waarschijnlijk het spits afbijten.

Luuk van Beek

"Een studentenkrediet tot f10.000,-?"

Ja hoor, dat zit ook in het Postbank Studentenkrediet. Bel 06-0400.

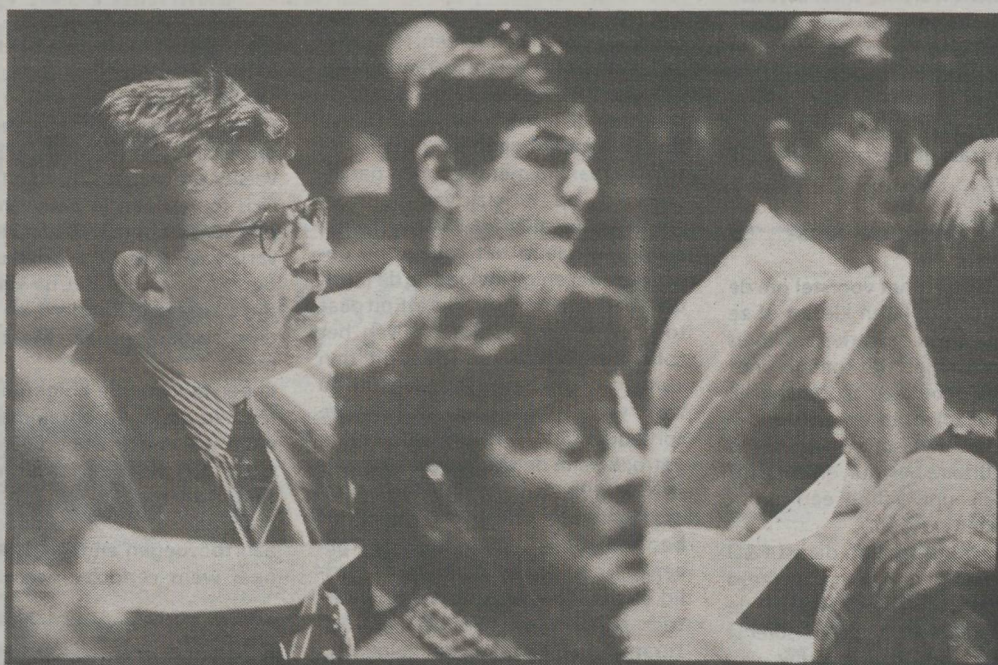
"Waarom ik ben gaan zingen?" Er verschijnt een twinkeling in zijn ogen. "Omdat mijn vader, zelf een echte bas, in 1964 een kinderkoor in Amby oprichtte en daarvoor zangertjes nodig had. Ik ben toen met hem meegegaan en heb daar nooit spijt van gehad."

Hub. van Kan is op het eerste gezicht een rasechte technicus die de hele dag met zijn hoofd in de computers zit. Van Kan studeerde dan ook na zijn HBS-b computertechniek aan de HTS en werkt nu als applicatie adviseur bij de dienst ICA (Informatie Communicatie en Automatisering). Maar die eerste indruk is verraderlijk. Want 's avonds en in het weekend laat de computerdeskundige de techniek ver achter zich. Dan krijgt een andere zijde van zijn persoonlijkheid de ruimte. Dan mag hij de romanticus zijn, de man die gedichten leest en graag door de natuur wandelt. Maar vooral de man die al sinds zijn vijftiende lid is van het gemengd koor Crescendo uit Amby.

Een goed koor, zo verzekert de tenor, anders zou hij daar niet bij zijn. Hij houdt namelijk niet van half werk. Als hij iets doet, dan doet hij het goed. Vorig jaar traden ze nog samen met het LSO op in het Theater aan 't Vrijthof. En volgend jaar zijn ze tijdens de advent in Wenen te horen. Op uitnodiging van de stad. Het Gregoriaans behoort tot zijn favoriete repertoire. Dat is zo eenvoudig, maar juist daardoor ook zo krachtig dat het hem vaak de rillingen over de rug bezorgt. Helaas krijgt hij niet zo vaak de kans om deze oude gezangen met Crescendo te zingen; ze zijn immers meer

„Ik ben een gevoelig mens”

Tenor Hub. van Kan: "Ik ben geen solist, ik ben een koorzanger. Ik hoef niet vooraan op het toneel te staan. Ik sta liever veilig en geborgen tussen de andere leden." (foto Nelis Tutkey)

iets voor een mannenkoor. Gelukkig kan hij af en toe bij de paters van Mamelis, meesters in de Gregoriaanse muziek, even zijn stem laten horen. Niet in het koor, maar gewoon als gelovige in de kapel van het klooster. Helemaal opgetogen wordt Van Kan als zijn liefde voor de muziek uit de romantiek ter sprake komt. "In Berlioz, Beethoven en Brahms zit zoveel warmte, zoveel gevoelswaarde. Of het requiem van Verdi, dat is zo emotioneel geladen dat de tranen me wel eens in de ogen schieten. Dit soort muziek past bij mij, daar voel ik me helemaal bij thuis. In tegenstelling

tot de moderne composities van Steve Reich en consorten. Die vind ik te koud. Ik ben namelijk een gevoelig mens. Mensen beseffen dat lang niet altijd, maar ik kan ook heel goed meevolen met anderen." Juist dat gevoel heeft hij als zanger hard nodig. Want echt zingen is meer dan alleen een lied gladjes en technisch perfect "afdraaien". Nee, belangrijker is dat een zanger doordringt tot de kern van de muziek, begrijpt wat de teksten vertellen en probeert uit te drukken wat de componist bedoelt. "Je moet de emotie leren voelen, iedere keer weer opnieuw. En dat lukt juist

heel goed als je een stuk instudeert. Dan wordt de muziek helemaal ontleed en hoor je de partijen van de tenoren, de altten, de sopranen of de bassen afzonderlijk. Pas dan krijg je een volledig beeld van de compositie. Soms lukt het niet om grip op een muziekstuk te krijgen. Dat is geen schande, geen enkel koor kan alles zingen. Sommige stukken zijn gewoon te hoog gegrepen. Een goede dirigent weet dat en begint er dan ook niet aan."

Hij is een koorzanger, vertelt hij nadrukkelijk, en geen solist. Een plaats vooraan op het toneel in de volle schijnwerpers ambieert hij dan ook niet. Liever staat hij veilig en geborgen tussen de andere leden van het koor. Grinnkend: "Als ik me dan een keer vergis, en dat doet iedereen wel eens, valt het niet zo op."

Niet dat hij niet goed genoeg zou zijn voor een solopartij. Het conservatorium had hij wel gehaald, als hij dat had gewild. Maar hij wilde niet, want eigenlijk is het met zingen net als met koken. Hij doet het vreselijk graag, maar zou nooit een restaurant willen hebben. "Als ik zing kan ik even vluchten uit de werkelijkheid, even het leven van alledag achter me laten. Dat is namelijk keihard, kijk maar naar het acht uur journaal." Niet alleen als hij zelf zingt, ook als hij luistert naar klassieke muziek kan hij alles loslaten en zich ontspannen. "Soms is het hier op het werk een gekkenbende. Alles loopt dan tegelijkertijd mis. Op dat soort dagen luister ik 's avonds altijd naar de vroege werken van Satie, uitgevoerd door Reinbert de Leeuw. Dan luister ik alleen en doe ik verder niets. Die muziek heeft zo'n laag tempo en bevat zoveel stiltes dat het heel rustgevend is. Het is een soort therapie voor me. Het ontspant me, ook fysiek. Mijn schouders worden weer los en mijn strottehoofd krijgt weer de ruimte. Eigenlijk werkt het luisteren, net als het zingen, als een soort massage."

Riki Janssen

Kop
voo
put
Fda
2, te
Fdc
2, te
Fde
ses
Fdg
ka
Fdg
50
Fdr
put
Stu
Stu
Insti
facu
Berl
vall
Trei
Sind
dien
Heer
om 1
Nu b
Voor
gebr
In ve
verbi
richti
Angé
e-ma
beric
Pron
Drs. A
The
appr
H. de
Mud
op n
rook
320.
camp
gestir
het st
met r
Bosch
de va
Prom
Op 9
'Urin
accep
is pro
De hu
incon
bejaa
behar
zocht
kunne
ling b
is te b
Datav
Prom
Drs. f
proefs
Theor
Muys
in dit
moder
moder
onder
Huub
Datav
Prom
ir. T.H
schrift
Promc
in dit p
tige bl
men.
aanpa
tiemet
Ondar
strateg
worde
Tim Jo
05-12/
09-12
09-12
09-12
15-12
15-12
16-12

Kopij voor het Bulletin inleveren bij onderstaande contactpersonen voor het gemelde tijdstip, in de week voorafgaand aan de publicatie. Met vragen of opmerkingen kunt u daar ook terecht.

FdAW (vakgr./comm./studiever.): I. Poolen, Fac.Bur., Kapoenstraat 2, tel. 883389, voor woe. 12.00 uur.

FdCW (vakgr./comm./studiever.): R. Peters, Fac.Bur. Kapoenstraat 2, tel. 883487.

FdEW (vakgr./comm./studiever.): B. Staveaux, Fac.Bur., Tongerestraat 53, tel. 883705, voor do. 12.00 uur.

FdG (vakgr./comm./studiever.): R. le Doux, Fac.Bur. niveau 3, kamernr. 3226, UNS50, tel. 881448, voor woe. 12.00 uur.

FdGW (vakgr./comm./studiever.): A. Bastiaens, Bur.Onderwijs, UNS 50, niveau 1, kamernr. 1253, tel. 881455, voor ma. 12.00 uur.

FdR (vakgr./comm./studiever.): A. Kessen, Bur.Onderwijs, Zwingelput 4, tel. 883004, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./studentenpastoraten: C. Hollelijn, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 883354, voor do. 12.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij bovengenoemde facultaire contactpersoon.

Berichten die niet onder een van bovenstaande categorieën vallen: PR & Voorlichting, tel. 883084 of 883081.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Treinverbinding Randwijk - Valkenburg / Heerlen

Sinds mei '94 is de nieuwe NS dienstregeling van kracht. In deze dienstregeling is de trein vanuit Randwijk in de richting Valkenburg/Heerlen van 8 minuten na het half uur vervallen. (Deze trein vertrekt nu om 14 minuten na het half uur vanuit Maastricht CS). Nu blijkt dat de genoemde treinverbinding wellicht hersteld kan worden. Voor de uiteindelijke besluitvorming wil de NS weten hoeveel personen gebruik zullen maken van deze verbinding. In verband hiermee verzoeken wij iedereen die gebruik zal maken van de verbinding om 17.38 uur (of 16.38 uur / 18.38 uur) vanuit Randwijk richting Valkenburg / Heerlen dit door te geven aan: Angel Willems-Soudant, vervoercoördinator, dienst P&O (tst. 3189/4885, e-mail: stageb@PO@RuLimb.org). (Wie al reageerde op het e-mail bericht van 16-11 hoeft dit nu niet meer te doen).

Promotie drs. A.N. Mudde

Drs. A.N. Mudde verdedigt op 8 december, om 16.00 uur, zijn proefschrift 'The Development and evaluation of a community and a mass media approach to smoking cessation'. Promotoren zijn prof. dr. G.J. Kok en dr. H. de Vries.

Mudde onderzocht het effect van twee stoppen-met-roken campagnes op nationaal en lokaal niveau. In 1991, het jaar dat de landelijke anti-rookcampagne "Samen stoppen met roken" plaatsvond, stopten bijna 320.000 rokers in Nederland. Bijna 200.000 stoppers kunnen aan de campagne worden toegeschreven. De overigen zouden ook zonder campagne zijn gestopt, of werden door deelname aan het onderzoek gestimuleerd. Uit onderzoek blijkt dat de stoppelingen van de rokers en het succes ervan samenhangen met bekendheid met de landelijke actie, met name de TV-uitzendingen. Een vergelijkbare lokale aanpak in Den Bosch leverde in 1990 geen positief resultaat op. Aart Mudde werkt bij de vakgroep Gezondheidsvoorlichting.

Promotie mw.dr. A. Remmers

Op 9 december (14.00 uur) zal mw.dr. A. Remmers haar proefschrift 'Urinary incontinence and voiding dysfunction in the elderly: towards acceptable and applicable diagnostic evaluation' verdedigen. Promotor is prof. dr. R.A. Janknegt.

De huidige gangbare invasieve en dure onderzoeksmethoden voor urine-incontinentie zijn vaak niet toepasbaar bij ouderen in verpleeg- of bejaardenhuis, met als gevolg geen behandeling of 'trial-and-error'-behandeling. Om tot een oplossing van dit probleem te komen onderzocht Remmers of niet-invasieve of eenvoudige onderzoeksmethoden kunnen leiden tot adequate diagnostiek en daarmee adequate behandeling bij urine-incontinentie en andere plasproblemen. Ageeth Remmers is te bereiken bij de vakgroep Urologie. Het proefschrift is uitgegeven bij Datawyse/Universitaire Pers Maastricht.

Promotie drs. H.H.M. Meijers

Drs. H.H.M. Meijers verdedigt op 9 december, om 16.00 uur, zijn proefschrift 'On the diffusion of technologies in a vintage framework. Theoretical considerations and empirical results'. Promotor is prof. dr. J. Muyskens.

In dit proefschrift voegt Meijers twee tot nu toe losstaande economische modellen samen. Daarmee verkrijgt hij een nieuw macro-economisch model waarin de verspreiding van nieuwe technologieën afhangt van onder meer de winstgevendheid van deze technologieën. Huub Meijers werkt bij het MERIT. Het proefschrift is uitgegeven bij Datawyse/Universitaire Pers Maastricht.

Promotie ir. T.H.J.M. Jorna

Ir. T.H.J.M. Jorna verdedigt op 15 december, om 16.00 uur, zijn proefschrift 'Analysis of respiratory impairment due to occupational exposure'. Promotoren zijn prof. dr. E.F.M. Wouters en prof. dr. P.Th. Henderson.

In dit proefschrift beschrijft ir. Jorna de diverse gevolgen van beroepsmatige blootstelling(en) voor de luchtwegen en onderliggende mechanismen. Het doel van het onderzoek was de evaluatie van de klassieke aanpak in combinatie met aanvullende metingen, te weten de impedantiemeting (een longfunctiemeting) en biologische markers (in het bloed). Ondanks de toegevoegde waarde van zijn aanpak kon geen uniforme strategie voor de opsporing van obstructieve luchtwegaandoeningen worden gedestilleerd.

Tim Jorna is te bereiken bij de vakgroep Epidemiologie.

RL-AGENDA

05-12/09-12	International workshop on Problem-based Learning in Economics and Business Administration, FdEW	16-12	Inauguratie prof. dr. C. Spreeuwenberg, 16.30 uur	04-01	Lezing: dr. Verhoeven, Vincet van Gogh Instituut Venray, "Biologische determinanten van impulsiviteit en de effectiviteit van 5 HT modulerende farmaca" vergaderzaal no.3 nivo 1 AZMaastricht. Info: Y. Stevens 877440
09-12	Promotie A. Remmers, 14.00 uur	21-12	Lezing: prof. dr. med. H. Sass, RWTH; "Classification of personality disorders: categorical versus dimensional approaches", Posjet Vijverdal, Vijverdalseweg 1, 16.30 uur.	11-01	Lezing: De vertaling van de Koran, door dr. J.J.G. Jansen
09-12	Promotie H.H.M. Meijers, 16.00 uur		Info: Y. Stevens 877440	13-01	Dies viering
15-12	Symposium "Verplegingswetenschap in Maastricht: wat kan de praktijk ermee?" Blauwe Zaal UNS 50, 13.00 uur	21-12	Promotie J.A.G. Wijnen, 14.00 uur		
15-12	Promotie T.H.J.M. Jorna, 16.00 uur	21-12	Promotie E.H.J. Vaassen, 16.00 uur		
16-12	Promotie E. Lijnzaad, 14.00 uur				

Beurzen voor vrouwen

De Stichting Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek stelt beurzen beschikbaar met als doel het wetenschappelijk werk en de wetenschappelijke opleiding van vrouwen te bevorderen. Een aantal beurzen (fl. 12.500) is voor vrouwen die na hun promotie enige tijd aan een instelling in het buitenland willen doorbrengen en voor afgestudeerden die in het buitenland een promotie willen voorbereiden. De overige beurzen zijn reisbeurzen voor vrouwen die werken aan een proefschrift of vervolgonderzoek. Aanvraagsters moet de Nederlandse nationaliteit hebben. Info: secr. van het fonds, Terentiuslaan 3, 3584 AR Utrecht.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen te richten aan de dienst P&O. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 128

Bij de vakgroep Berichtgeving en Financiering, Sectie Berichtgeving worden gevraagd:

één student-assistent en één student-tutor

Het betreft een aanstelling voor twee eenheden (twee halve dagen per week), voor de periode van 1 januari 1995 tot 1 juli 1995. De werkzaamheden zullen bestaan uit het assisteren bij onderzoek en/of het verzorgen van onderwijs.

Schriftelijke sollicitaties vóór 16 december a.s. richten aan de dienst P & O.

INTERNATIONALE SAMENWERKING

Gesloten op vrijdag 16 december

Wegens omstandigheden valt het spreekuur van Bureau Internationale Samenwerking op vrijdag 16 december 1994.

Uitzending naar Kenya

In het kader van een project ter versterking van de Faculty of Health Sciences, Moi University, West Kenya, zoeken wij iemand die belangstelling heeft om voor langere tijd (circa drie jaar) als deskundige naar Kenya te worden uitgezonden. Deze deskundige krijgt als taak het onderwijsproces ter plaatse, volgens de principes van het PGO, te versterken en daarnaast projectactiviteiten (o.a. een serie workshops) te organiseren in samenwerking met deskundigen ter plaatse. Wij zoeken een FdG of FdGW afgestudeerde met de nodige kennis van PGO, liefst enkele jaren werkervaring en enige ervaring met het werken in ontwikkelingslanden. Enige kennis van onderzoek in relatie tot het thema (onder)voeding strekt verder tot aanbeveling.

Het betreffende project bevindt zich nog in voorbereiding en de financiering dient nog te worden goedgekeurd; niettemin zouden wij nu reeds in contact willen komen met potentiële kandidaten voor deze functie. De deskundige komt in dienst van de RL.

Schriftelijke of telefonische reacties naar Han Aarts (BIS/ISIS, tel. 883519/3513) of Gerard Majoor (BIB FdG, tel. 881520), University of Limburg International Centre for Cooperation in Educational Development ULICE i.o.

VSBeurzen

Evenals voorgaande jaren kan de RL weer een aantal afgestudeerden voordragen aan de Stichting VSB Fonds ter verkrijging van een beurs voor een postdoctorale studie of voor het doen van onderzoek in het buitenland voor het studiejaar 1995/96. De aanvullende studie moet minimaal drie en mag maximaal 24 -aaneengesloten- maanden duren en moet binnen die periode af te ronden zijn. De beurs is niet bestemd voor stages. Enkele voorwaarden zijn:

- aanvrager (m/v) mag op het moment van vertrek niet ouder zijn dan 26 jaar;
  - sterke motivatie;
  - uitstekende communicatieve en sociale vaardigheden;
  - men moet afstuderen of afgestudeerd zijn in het jaar 1994/95.
- De VSB Beurs bedraagt -afhankelijk van de begroting van de aanvrager- f6.000,-, f9.000,- of f12.000,- en bestaat voor de helft uit een schenking en voor de andere helft uit een renteloze lening. Aanvraagformulieren dienen voor 1 maart 1995 ingeleverd te worden bij: Ina Engelen, tel. 883211. Bij haar is ook meer informatie verkrijgbaar.

Japan Prijswinnaars Programma

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen biedt in samenwerking met het Nederlandse bedrijfsleven aan pas afgestudeerde, briljante studenten de mogelijkheid om kennis te maken met de taal, de cultuur en het bedrijfsleven van Japan. Eerst drie à vier maanden colleges volgen aan de Rijksuniversiteit Leiden, daarna voor zeventien maanden naar Japan waar colleges Japane taal en cultuur worden gevolgt. Tegelijkertijd loopt men stage bij een Japans bedrijf. Start van dit programma: september 1995. De beurs bestaat uit een maandelijks vergoeding van ongeveer f2.000,- en hoeft in principe niet terugbetaald te worden. Kosten voor vliegticket en de huisvesting in Japan worden vergoed. Deadline: 31 januari 1995. Meer informatie: Ina Engelen, tel. 883211 (tussen 8-12 uur). Aanvraagformulieren zijn verkrijgbaar bij: Nuffic, tel. 070 - 4260210.

Openingstijden

Het spreekuur 'studen in het buitenland' wordt gehouden in de Infotheek voor Studie en Beroep van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, Bouillonstraat 11, kamernr. 0219, en wel op: maandag: gesloten
dinsdag/woensdag/donderdag: op afspraak, tussen 11.00 en 12.00 uur

vrijdag: zonder afspraak, tussen 10.00 en 11.30 uur
Afspraken dienen gemaakt te worden bij:
Ina Engelen, tel. 883211 tussen 8.00 en 12.00 uur.

DIENST STUDENTENZAKEN

Openingstijden secretariaat SZ:

ma., di. en wo. 13.30-16.30u., do. 9.00-12.00u. en 13.30-16.30u., vr. 9.00-12.00u.

Studentenpsycholoog

Voor een gesprek met Joke Janmaat, psychotherapeute van de RIAGG of de studentenpsycholoog Ruud vd Berg, kun je een afspraak maken via het secretariaat Studentenzaken, Lenculenstr. 26, K. 0310B, 883354.

Training faalangst

Op do. middag 12 jan. 1995 start een training faalangst voor studenten. De training wordt verzorgd door studentenpsycholoog Ruud vd Berg. Voor info en/of aanmelding kan men contact opnemen met het secretariaat van de dienst Studentenzaken, tel: 883354.

Studentendecanaat

M.i.v. 1 nov. zijn er inloopsprekuren op di. én do. van 14.00-16.00 u. Lenculenstr. 26, K. 310B (dus NIET op wo. middag, zoals vermeld staat in de facultaire studiegidsen). Tel. spreekuren: ma. t/m do. van 13.30 - 14.00 u. 043-883354.

Centrale Studentenadministratie (CSA)

Bij verlies/diefstal van collegekaart/bewijs van inschrijving. Aanvraag formulier voor een nieuwe collegekaart of bewijs van inschrijving is bij de balie te verkrijgen. Kosten: collegekaart f 10,-, bewijs van inschr. f 2,50, bij aanvraag te betalen. Openingstijden: ma. t/m do. 14.00-16.00u., vr. 10.00-12.00u. Tel. spreekuur: ma. t/m vr. 9.00-10.00 u. Adres: Lenculenstr. 26, tel: 043-883979.

Infotheek voor Studie en Beroep

Wij bieden je ruime info over alle soorten studiemogelijkheden, vooropleidingen, de arbeidsmarkt en vacatures. Ook als je iets wil weten over studeren en werken in het buitenland kun je bij ons terecht. Loop eens binnen: misschien vind je er een antwoord op je vragen. Lokatie: Bouillonstr. 11, tel. 883351/883518. Openingstijden zijn: ma. di. en do. van 10.00-16.30u en wo. en vr. van 09.00-13.00u.

Loopbaan Advies Centrum (LAC)

Een afspraak met de loopbaanadviseur, Marloes Rikhof, kunt u maken via tel. 883395.

Steunpunt Studiefinanciering

Wijziging openingstijden balie Studiefinanciering. Ma. t/m do. van 11.00-12.30u. en 13.00-16.00u. Op vrijdag is de balie gesloten. Op werkdagen is het Steunpunt telefonisch bereikbaar van 9.00-16.30u. Tel. 06-3991139.

LV&S

1e ALMA-wintersportkamp

In het kader van de samenwerking tussen de ALMA universiteiten wordt een winterkamp georganiseerd in Zwitserland-Champéry, waaraan studenten uit Aken, Luik en Maastricht kunnen deelnemen. Dit kamp biedt de gelegenheid tot skiën, langlaufen, snowboarden en andere activiteiten zoals big foot. Dagelijks krijg je min. 5 uren instructie. De voertaal is Engels. Periode: 29 jan. t/m 4 febr. '95. Max. 6 dames/6 heren. Prijs: f 540,- incl. vol pension (zelf koken) en subsidie, excl. skipas (ca. f 180,-). Inschrijven LV&S.

Geen programma LV&S

In de periode do. 22 t/m vr. 30 dec. is er geen programma LV&S ivm kerstvacantie. Tevens zijn balie en secretariaat LV&S tijdens deze periode gesloten. Vanaf 2 jan. '95 is de balie weer geopend (13.00-16.30 u.) en start het programma weer.

Jazz dans cursussen

Wo. 11 jan. starten 2 cursussen jazz dans olv B. Siezenis in sporthal Randwijk. Nivo medium: 18.30-19.30 u. Nivo gevorderd: 19.30-20.30 u. Kosten nivo medium f 50,- (11 lessen), nivo gevorderd f 90,- (22 lessen). Inschrijven bij LV&S. Sportkaart verplicht.

"Een speciale studenten-verzekering?"

Ja hoor, dat zit ook in het Postbank Studentepakket. Bel 06-0400.

POSTBANK

Vacature bewegen op muziek

Buro LV&S zoekt tbv bewegen op muziek gediplomeerde docenten, die bereid zijn om in voorkomende gevallen te vervangen. Info over tijden en voorwaarden bij R. Verster (tel 883134), hoofd LV&S. Studenten, in het bezit van MOP lichamelijke opvoeding, die bereid zijn om andere les-onderdelen te vervangen, kunnen zich eveneens bij LV&S melden.

Yoga cursussen

Do. 19 jan. starten 2 cursussen yoga olv M. Heyligen. Cursusduur: 13 lessen. Periode: jan. t/m apr. '95. Tijden: 18.00-19.00 u. of 19.15-20.15 u. Plaats: RL-gebouw, Deb. 1. Kosten: f 50,-. Sportkaart verplicht.

Agenda MSBC Heep

19 dec. kersttoernooi+kersttafel. 20.30 u. sporth. Randwijck. Leden f 12,50, niet-leden f 15,-. 2-4 jan. ISBT Enschede. Voor meer info bel Vera 618576.

Agenda MSRV Saurus

22 dec. Sauruskerstdiner (alleen leden). 13 dec. herindelingsavond. 31 dec. -1 jan. vier oud en nieuw op de Sociëteit. 18 jan. Orcusfeest. Iedere di. materiaalavond. Kijk in de Doldruk. 27 jan. wintersport.

Agenda UROS

Ma.+wo. 18.00-19.00 u. sportpark Jekerdal. Di. 17.30-18.30 u. sporth. Randwijck. Do. 19.30-21.00 u. atletiekbaan Jekerdal.

STUDIUM GENERALE**HET HETE HANGIJZER**

Het Hete Hangijzer dat was gepland op di. 13 dec. gaat niet door. Eerstvolgende debat is op di. 24 jan. 1995.

VOOR HET VOETLICHT: LEO PLEYSIER

Ben van Melick in gesprek met Leo Pleysier
Leo Pleysier werd in 1945 in Rijkevorsel in de Belgische Kempen geboren als zoon van een veehandelaar en een boerin. In 1971 debuteerde hij met 'Mirliton, een proeve van homofonie'. Daarna volgden negen romans en een aantal verhalen, essays en TV-scenario's. Het werk van Pleysier is onder meer onderscheiden met de F. Bordewijkprijs en de AKO-nominatie voor 'Wit is altijd schoon' uit 1989 en de Ex Libris-nominatie voor 'De Gele rivier is bevrozen' uit 1993.
14 dec., 20.00u., Toneelacademie Lenculenstr. 31-33, toegang: studenten gratis / overigen f 7,50.

TIJD

De vierde lezing uit een cyclus over tijd, gaat over de biologische klok van de mens en wordt gehouden door prof. dr. G. Kerkhof, hoogleraar psychofysiologie, RU Leiden. Het meest uitgesproken voorbeeld zijn de 24-uurs ritmes, die gestuurd worden door een klokmechanisme in de hersenen met een omlooptijd van ongeveer 24 uur. Kerkhof geeft een overzicht van de (ont)regeling van deze ritmes.
15 dec., 20.00u., Collegezaal Nieuwenhof Zwingelput 4, toegang: gratis.

VACATURE COMMISSIE STUDIUM GENERALE

Het SG organiseert activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, wetenschap en samenleving. Een belangrijk deel van het aanbod bestaat uit lezingen. Daarnaast worden er literaire avonden, debatten, open podia en cursussen geprogrammeerd. De Commissie Studium Generale heeft tot taak het programmabeleid van het SG vast te stellen. Zij vergadert daartoe ongeveer 8 maal per jaar op do. middag vanaf 15.30u. In deze begeleidingscommissie is per 1 jan. 1995 een vacature voor een studentlid. Voor inlichtingen over deze vacature kun je bellen met de secretaris van de Commissie SG: drs. J. Reiners, 043-883540. Sollicitaties kun je richten aan het secretariaat van de Commissie SG, Postbus 616, 6200 MD Maastricht.

WETENSCHAPSWINKEL

De Wetenschapswinkel zoekt voor diverse klantgroepen op korte termijn studenten voor de volgende onderzoeken:
- Jurisprudentie-onderzoek Kantonrechters bij arbeidsovereenkomsten (FdR);
- Vervolgonderzoek individuele-collectieve belangenbehartiging Vakbond (FdR);
- Onderzoek naar de rol, effect en belang van het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking gedurende het 12-jarig bestaan (FdCW);
- Analyse van de bestaande rapporten m.b.t. de werkgelegenheidseffecten van Maastricht Airport.;
- Marketing-onderzoek naar de huidige uitKranten in Maastricht, (o.a. VVV-maandagenda/Uit in Maastricht). Het blok 'Marketing-onderzoek' gevolgd hebben is voorwaarde. Betaling mogelijk (FdEW).
De onderzoeken kunnen als onderwijsverplichting gelden: jaarwerkstuk, opstel, paper, (eind)scriptie. Begeleiding vanuit de faculteiten is toegezegd. Meer info Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel.: 883120

STUDENTENVERENIGINGEN, ORGANISATIES**AEGEE-Maastricht**

- 13 dec: kerstdiner.
- 14 dec: Tentoonstelling van Gaugain, Luik.
- 15 dec: Discussie avond.
- 17 dec: Blind-Date dinner, Delft.
Wekelijkse borrel; Dinsdag 21.00 u. Café Satyricon; St Bernardusstraat. Oude Tweebergpoort 2 kamer 3002.
Aanwezig 11.30-12.30 ma-vr, 18.00-19.00 do.

INTEGRAND

Kom je kosteloos inschrijven en doe kostbare werkervaring op middels een Integrand-werkopdracht. Integrand, voor een werkopdracht op niveau voor alle studierichtingen; ook voor gezondheidswetenschappers! Voor info en inschrijfformulier: Integrand, Oude Tweebergpoort 2, ma t/m vr 9.00-12.30 en 13.30-17.00u of bel 883397.

KOKO

- 8 dec: Ormètikos mudwrestling+superheroes.
- 9 dec: Open podium.
- 11 dec: Rhino-activiteit.
- 12 dec: Deadline theezeef 15.4.

- 13 dec: THV-bertjesborrel Sognefjord.
- 14 dec: ALV.
- 15 dec: afsluitingsfeest CieAIE+uitreiking smoolenboek.

MST

Wil je meer uit je studie bedrijfseconomie halen dan theoretische kennis? Schrijf je dan nu in bij MST voor een interessante werkopdracht. Voor meer info: Abtstr. 4 van ma. t/m vr. van 13.30 tot 16.30. Tel: 883927.

R.K.S.V. Servatius

Woe. avond mensa. Opgeven tot 12.00u. middags. Kosten: f5,- / f6,50 n.l. Boschstr.97. Tel. 043-211126. Iedere do. avond vanaf 20.00u. borrelavond op Servatius. Iedereen welkom.
- 10 dec: Bezoek Kerstmarkt Aken of Keulen. Kosten: Aken, Weekend OV-kaart. Keulen f 25,-. Opgeven (reis waar het meest animo voor is gaat door) kan t/m 7 dec. voor inschrijving of info: Servatius 043-211126, of Manuel 043-255203.
- 14 dec: 20.00u. Het leven en het werk van Moeder Theresa (video). Kosten: leden f1,5; n-leden f 2,5.
- 14 dec: 22.00-23.00u. Snookeren. Kosten: leden f4; n-leden f5,-. Opgeven kan t/m 12 dec. Servatius 043-211126, of bij Manuel 043-255203.

SIB

-15 dec: bovenzaal Van Sloun, 20.00u. Algemene leden vergadering van SIB-Maastricht.
-17 dec: verzamelen bij Van Sloun, 14.00u. Reunistendag. Voor meer info over activiteiten of andere SIB-zaken, tel. 043-883469.

TAFELSTRAAT 13

- 12 dec: 20.00 u. Bijbeltwijfelgroep over "Maria"
- 13 dec: 18.00 u. Koorrepetitie; 20.00 u. Encountergroep over "Fatsen"; 20.00 u. Groep "De Liefde"
- 14 dec: 17.00 u. Meditatiegroep; 20.00 u. Toneelrepetitie; 20.00 u. Groep "Verhalen"
- 15 dec: 18.00 u. Tafelen; samen koken en eten, geef je op voor 12.30 uur; 20.00 u. Open Avond met Rob Hamers over Christendom en New Age.
Kom eens langs of maak een afspraak voor een gesprek op Tafelstraat 13; tel 21 56 51.

WERKGROEP INFORMATIEPAKKET

Studentenverenigingen en -organisaties die belangstelling hebben om informatie mee te sturen met het informatiepakket van de Maastrichtse studentenverenigingen naar de aanstaande eerstejaarsstudenten van '95/'96, kunnen voor meer inlichtingen of eventuele deelname contact opnemen met de Werkgroep Informatiepakket '95 (W.I.P. '95). Tel. 043-638814/883469 (Henk Janssen) of 043-212935/211126 (Nicolette Bos).

CULTUURWETENSCHAPPEN**Openingstijden Onderwijsbalie**

maandag: 15.15 - 15.45 uur;
dinsdag: 10.45 - 11.15 uur;
donderdag: 13.00 - 13.30 uur;

Computerruimte

De computerruimte is op maandag 02 januari 1995 gesloten.

Inschrijven herkansingen jaar 1 en 2

Voor de herkansingen in januari kan vanaf maandag 28 november worden ingeschreven bij de Onderwijsbalie tijdens de gebruikelijke openingstijden.
Inschrijven kan tot en met donderdag 22 december.
Inschrijven is verplicht!

Data herkansingen januari 1995

Bloktoets 1.1: woensdag 04 januari, 10.00-12.30 uur, Spiegelzaal;
Practicumtoets 2.1: woensdag 04 januari, 10.00-12.30 uur, Spiegelzaal;
Take Home Tentamen 2.1: afhalen vrijdag 06 januari van 12.30-13.00 uur, inleveren maandag 09 januari van 15.15-15.45 uur;
Bloktoets 1.2: vrijdag 06 januari, 10.00-12.30 uur, Spiegelzaal;
Bloktoets 2.2: vrijdag 06 januari, 10.00-12.30 uur, Spiegelzaal;

Agenda CWSv-Orakel

Openingstijden Orakelkamer:
ma. t/m do.: 13.00 - 14.00 uur
ma. t/m do. reductiebureau geopend: 13.00 - 14.00 uur

Mededelingen CWSv-Orakel

Diegenen die hun lidmaatschap nog niet verlengd hebben, kunnen dit komen doen op de Orakelkamer. het lidmaatschap bedraagt fl. 25,-. Ook nieuwe leden zijn van harte welkom!

ECONOMIE**Spreekuur Bureau Internationale Betrekkingen FdEW**

Op dinsdag 20 december en donderdag 22 december 1994 houdt het Bureau Internationale Betrekkingen FdEW **GEEN** spreekuur.

Informatie over studeren in het buitenland 1995/1996

Informatie over studeren in het buitenland voor het academisch jaar 1995-1996 zal tijdens plenaire bijeenkomsten op de onderstaande data gegeven worden:
- Vrijdag 16 december 1994 om 10.00 uur in kamer 2.001
- Maandag 19 december 1994 om 16.00 uur in kamer 2.001
- Dinsdag 20 december 1994 om 10.00 uur in kamer 2.001
- Woensdag 4 januari 1995 om 16.00 uur in kamer 2.001

Studeren/stage in het buitenland

Aanvragen voor financiële ondersteuning (STIR/SWOL PROGRAMMA) voor studie of stage in het buitenland (buiten het Erasmusprogramma) dienen vóór 1 februari 1995 te worden ingediend bij: Bureau Internationalisering, Kamer 3.030, Bureau Onderwijs Faculteit der Economische Wetenschappen. Op bovenstaand adres zijn de aanvraagformulieren voor het STIR/SWOL programma verkrijgbaar.

AIESEC

AIESEC is op de Verenigde Naties na de grootste internationale non-

profit organisatie, voor en door studenten economie en aanverwante wetenschappen.

Na een zeer succesvol **congres**, dat ook vrijdag 18 november tijdens het jaarnu van acht uur aandacht kreeg, blijft AIESEC-Maastricht niet stil zitten.

Noteer alvast in je agenda:

- zondag 15 t/m vrijdag 20 januari: **Studiereis naar Parijs**
- woensdag 8 en donderdag 9 maart: **Training 2000**
- maandag 24 t/m donderdag 27 april: **De Carrièreweek**
AIESEC-Maastricht, Abtstraat 4, kamernrs. 2002 en 2004, tel: 883863/883609.
Kantooruren: elke werkdag van 10.00-12.00 en van 14.00-16.00 uur.

EFM**EFM Algemeen**

De Economische Faculteitsvereniging Maastricht (EFM) is een faculteitsvereniging die haar doel kent in het behartigen van de belangen van de Economie-, Econometrie- en Internationale Bedrijfskundestudenten in de ruimste zin des woords.
Bij de receptie TS53 staat een groene brievenbus met de opdruk "EFM". Deze kan gebruikt worden voor het deponeren van inschrijfformulieren e.d. bestemd voor EFM (Alfa, IMperator, MMA, COMAX, SIGMA, AEquilibrium, EFM Studieprojecten, Eloquent en Hoofdbestuur). Voor meer informatie over EFM activiteiten zie de EFM-display op TS53 (tegenover de mensa bij de lichtkrant) of kom naar de Abtstraat 4. Op de Abtstraat 4 staat een EFM-display boordevol informatie over lezingen, bedrijfsbezoeken, workshops en andere activiteiten van EFM en al haar aangesloten verenigingen. Verder liggen er exemplaren van de Eloquent, inschrijfformulieren over allerhande business courses en brochures over loopbaanperspectieven bij diverse bedrijven.
SIGMA, AEquilibrium, EFM Studieprojecten: kamer 1.002 - telnr. 883790
MMA, COMAX: kamer 1.004 - telnr. 883779
Alfa, IMperator: kamer 1.006 - telnr. 883788
Eloquent: kamer 0.007 - telnr. 883777
Hoofdbestuur, IAD: kamer 1.008 - telnr. 883940
Kantooruren EFM Hoofdbestuur iedere werkdag van 10.00-11.00
Kantooruren COMAX iedere werkdag van 10.00-11.00
Kantooruren SIGMA ma-do van 13.00-14.00
Kantooruren AEquilibrium woensdag van 10.00-11.00
Kantooruren IMperator woensdag van 10.00-12.00

EFM-Agenda**Alfa**

14 december: Alfa schaatsen Geleen
21 december: blokfeest 1.2 Christmas Party met Gluhwein
22 december: excursie KNP

IMperator

7 december: internationale stage voorlichtingsdag

COMAX

15 december: kerstdiner

SIGMA

6 december: SIGMA sinterklaas-ALV
19 december: Eindejaars ALV met borrel in van Sloun

MMA

13 december: Retailworkshop met Unilever; presentatie door professor Kasper en de heer Hummel van Van den Bergh Foods. Inschrijving op basis van CV-selectie door Unilever.
20 december: SAWA Reel; video-presentatie van de 70 beste internationale commercials en de meest effectieve Nederlandse.
22 december: Voorronde Nationale Marketing Associatie-dag; voorronde van de nationale case-competitie bij Philips. Inschrijving tot 9 december.
Interuniversitair Marketing Magazine Mark *it* biedt redactieplaatsen aan.
Informatie: MMA 043-883779, Willem Wijnen 043-619402.

WASO

19 december: WASO maandag 19.30h kamer 0.0006 TS53
19 december: WASO maandag 19.30h kamer 0.0006 TS53

Reductiebureau Economie

Het Reductiebureau Economie is dinsdag, woensdag en donderdag geopend van 10.30-12.30!

GENEESKUNDE**Bureau Onderwijs****VOORTGANGSTOETS FdG**

De eerstvolgende Voortgangstoets voor studenten van de FdG wordt afgenomen op WOENSDAG 14 DECEMBER 1994 vanaf exact 9.00 tot 13.00 u. in Tennisal/Sportel DOUSBERG, Dousbergweg 4.
Studenten zijn alleen gerechtigd om een toets te maken als zij een geldige collegekaart (= collegekaart + bewijs van inschrijving van het lopend ac. jaar) kunnen overleggen. Studenten die hun geldige collegekaart tijdens de toets niet bij zich hebben ZIJN VERPLICHT deze de volgende (werk)dag tussen 11.00 en 12.30 u. te laten zien bij het secretariaat EPG/VBC.
De zalen zijn open vanaf 8.30 u. Iedereen dient om 8.50 u. in de zalen aanwezig te zijn, de deuren gaan om 8.55 u. dicht.
De deelnemerslijst ligt ter inzage bij de informatiebalie (UNSSO, 1.150A), controleer uw gegevens, vermeende onjuistheden zo snel mogelijk doorgeven.
De optisch leesbare antwoordformulieren mogen UITSLUITEND met een HB-potlood (=zacht) ingevuld worden, denk aan een gum.
De ANTWOORDSLEUTEL ligt vanaf 13.00 u. ter inzage bij de informatiebalie. De GETYPTE COMMENTAREN inleveren vóór dinsdagmiddag 20 december 17.00 u., deze liggen ter inzage bij de informatiebalie van maandag 9 januari '95. De TOETSRESULTATEN zijn uiterlijk 18 januari '95 beschikbaar. Voor het reglement van orde wordt verwezen naar de Facultaire Studiegids Geneeskunde 94/95.

Resterende data Voortgangstoetsen academisch jaar 94/95:

woensdag 8 maart '95 - 24 mei '95

Studentensprekuren studentenfractie Geneeskunde (SFG)

Elke eerste woensdag van de maand van 12-14 uur. Heb je vragen of problemen of voorstellen op het gebied van onderwijs, examencie etc. Wat dacht je van f 300,- per student voor afwezigheid vaardigheidstoets?

De SFG zal de problemen inventariseren en in overleg treden met de desbetreffende commissies/personen. Kom 7 december naar kamer 1.155. De SFG doet er wat mee.

MFV Reflex

Commissie Complementaire Geneeskunde organiseert 21 december, **let op niet 20 december zoals eerder vermeld stond**, een lezing over natuurgeneeskunde. De natuurgeneeskunde een bewustwordingsproces. De lezinggever is: Harry van Gemert, arts en natuurgenezer. Aan de hand van klassieke ziektebeelden als eczeem, pfeiffer en epilepsie zal Harry van Gemert, arts en natuurgenezer de grondprincipes van de natuurgeneeskunde uitleggen. Ook zal hij uiteenzetten hoe je je eigen zelfgenezende levenskracht, vis medicatrix naturae, kunt ervaren.

De lezing wordt gehouden 21 december, Uns 50 kamer 0.406, tijd: 19.30.

Activiteiten-agenda M.F.V. Reflex

wo 14-12 VGT-feest
di 20-12 Film 'Schindler's list' 18.30 uur blauwe zaal UNS 50
wo 21-12 Lezing Complementaire Geneeskunde 'Zingeving en spirituele benadering van ziekte' door dr. van Gemert (natuurarts geestelijke gezondheidszorg) aanvang: 19.30 uur
Meer informatie: in de Reflexkamer 1.153A UNS 50 (043-881181) of op de posters.

(Eerstejaars) studenten gezocht

Er bestaat een dringende behoefte aan eerstejaars geneeskunde studenten die zitting willen nemen in een blokplanningsgroep van jaar 1 of 2. Je kunt op deze manier actief je steentje bijdragen aan de verdere verbetering van het onderwijssysteem. Ook voor studenten uit hogere jaren is er nog ruimte in diverse planningsgroepen. Heb je interesse of wil je meer weten? Neem dan contact op met Jeroen Buijsen, coördinator studententombrenge, tel. 043-254501, jaar 3.

Bureau Internationale Betrekkingen Sports medicine course in Sweden!!

Duur: 10 weken. Start: 30 januari 1995. Plaats: Linköping Zweden. Financiering: beurs. Informatie: Bureau Internationale Betrekkingen FdG/FdGW. Alleen tijdens de spreekuren
Van 5-9 februari zal het Network of Community-Oriented Educational Institutions for Health Sciences in **Madras, India een internationaal congres** organiseren over "The role of the University in Health Research for Development". De Call for Papers is beschikbaar bij het Network Secretariaat.
Als lid van het Network heeft de FdGW besloten om een student naar dit congres af te vaardigen. Criteria: minimaal 2e jaars student die beschikt over communicatieve vaardigheden; actieve bijdrage leveren aan de conferentie; goede beheersing van de Engelse taal; betrokkenheid met onderwerp: actief bezig zijn met onderwijszaken; interesse in SNO (Student Network Organization); bereid om zich vooraf op de hoogte te stellen van SNO zaken, tijdens de conferentie ook tijd wijden aan SNO en zorgen voor voortzetting SNO-werk; bereid om na afloop ervaringen te presenteren; bereid om (eventueel) een eigen bijdrage te betalen. Belangstellenden kunnen een motivatie brief sturen naar het Network Secretariaat, kamer 3.320, UNS50. Sluitedatum: 30 december 1994.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Diploma uitreiking propaedeuse

Op woensdag 14 december vindt de diploma uitreiking propaedeuse plaats vanaf 17.00 uur in de blauwe collegezaal (Uns 50). Daarna kan men gezellig borrelen!!!

Openingstijden Bureau Onderwijs FdGW

De balie van Bureau Onderwijs is open van 10.00-11.00 uur (tevens AGORA-reductiebureau) en van 15.30-16.00 uur. Alleen in de ochtend worden boeken verstrekt die betaald moeten worden. Het spreekuur van Bureau Onderwijs is van 10.00-11.00 uur en van 15.00-16.00 uur. Wij verzoeken jullie vriendelijk toch dringend aan deze tijden te houden.

Gedragslab

In verband met cursus van de regiseur en kerstvakantie, is het gedragslab -audiovisueel- van 19 december tot en met 1 januari a.s. gesloten!

AGORA

AGORA zoekt nog studenten, die willen meehelpen. Interesse? Kom eens langs tijdens het spreekuur of bel 043-881445. Een vergadering bijwonen mag ook en is geheel vrijblijvend. Heb jij commentaar over het GW-onderwijs? Vul een klachtenbriefje in (liggen bij de Balie van Bureau Onderwijs FdGW) en deponeer deze in de klachtenbus. AGORA Reductie-Bureau openingstijden: elke dag van 10.00 tot 11.00u bij de balie van Bureau Onderwijs FdGW. Voor slechts fl. 15,- wordt je AGORA-lid. Let op de lichtkrant & posters voor meer informatie!!!

Stageplaats voor student Bewegingswetenschappen

Sinds 1986 voeren de vakgroep Epidemiologie en TNO-Voeding in Zeist de Nederlandse Cohortstudie naar voeding en kanker uit, waaraan 120.000 mensen van 55-69 jaar deelnemen. Naast voeding zijn ook andere mogelijke risicofactoren voor kanker in de baselijn vragenlijst meegenomen, o.a. de beroeps geschiedenis. Omdat lichamelijke activiteit mogelijk tegen bepaalde vormen van kanker beschermt, moeten de ingevoerde beroepen gescoord worden volgens een te ontwikkelen index voor lichamelijke activiteit. Vervolgens wordt in de cohortstudie een analyse verricht naar lichamelijke activiteit in beroep en het risico op darmkanker. Stageplaats: LU Wageningen of TNO-Zeist. Info: P. van den Brandt, tel. 882361 of S. Bausch-Goldbohm (03404-44755).

Vacatures GVO-Triano

Op korte termijn zoekt GVO-Triano enthousiaste mensen voor de volgende bestuursfuncties: Voorzitter, Secretaris en Penningmeester. GVO-Triano is de studievereniging van GVO. Ze streeft de volgende doelen na: Het met elkaar in contact brengen van GVO-studenten met de vakgroep. Het volgen van actuele ontwikkelingen op GVO-gebied en het bewaken van de kwaliteit van het GVO-onderwijs. Als bestuurslid zie je er op toe dat deze doelen bereikt worden. Ambieer jij een bestuursfunctie? Twiifel niet en laat het Triano zo spoedig mogelijk weten. Wil je meer informatie over de inhoud van de functies, bel dan met Maïke Berghuys, telefoon 043-258511.

Afrika 1994 - 1995 ?

Bijeenkomst t.b.v. studenten die een onderzoeksstage in Afrika uitvoerd hebben of gaan uitvoeren in 1995, i.s.m. Maastricht School of

Management. Op 8 december a.s. is een bijeenkomst tbv rapportage(inzake projecten in Malawi, Sudan, Lesoto) en planning van onderzoeksprojecten in Kameroen, Senegal,Zuid-Afrika etc. Plaats: CES, Center for European Studies & African Trade Center, Witmakerstraat 10, tijd: des namiddags om 16.00. Opgave: bij Hans Adriaanse, tel.: 882226, K 1.088 Deb 1.

Studievereniging Beleid en Beheer van de Gezondheidszorg
De SBBG organiseert een lezing met als titel "Wachtlijst omzeilende initiatieven: ethisch prima! Spreker zal zijn dhr. Kimman. Deze lezing staat in het teken van blok 3.3.1. "Evaluatie", maar natuurlijk zijn eerste, tweede en oudere jaars ook van harte welkom. Datum: woensdag 14 dec, lokatie: 0.124 (deb 1), tijd: 12.00-13.00. Kosten: Leden gratis, niet-leden fl. 1,-. Lijkt het je leuk om mee te helpen met het organiseren van een symposium of actief sponsors te werven? De SBBG zoekt per januari a.s. actieve leden, voor de activiteitencommissie en sponsor/pr-commissie. Wil je meer weten bel: Ivy Jacobs, 043-670601 of Brenda Frederiks, 043-259795.

Bureau Internationale Betrekkingen Faculteit der Gezondheids-wetenschappen

Spreekuur studenten

Gewijzigd spreekuur voor studenten ERASMUS programma en studenten STIR-SWOL-programma vanaf 1 december a.s. Spreekuur iedere dinsdag en donderdag van 12.30 tot 14.00 uur, kamer 1.247A, Onderwijsbalie FdGW

Sports Medicine

Sports Medicine Course Sweden Duur: 10 weken, Start 30 januari 1995, Plaats Linköping in Zweden, Financiering: beurs, Informatie Bureau Internationale Betrekkingen FdG/FdGW alleen tijdens de spreekuren

Network

The Role of the University in Health Research for Development in Madras/India Van 5 - 9 februari 1995 zal het Network of Community-Oriented Educational Institutions for Health Sciences in Madras/India een internationaal congres organiseren over "The Role of the University in Health Research for Development". De Call for Papers is beschikbaar bij het Network Secretariaat. Als lid van het Network heeft de FdGW besloten om een student naar dit congres af te vaardigen. Criteria * Minimaal 2e jaars student die beschikt over communicatieve vaardigheden * Actieve bijdrage leveren aan de conferentie * Goede beheersing van de Engelse taal * Betrokkenheid met onderwerp: Actief bezig zijn met onderwijszaken * Interesse in SNO (Student Network Organisation): bereid om zich vooraf op te hoogte te stellen van SNO-zaken, tijdens de conferentie ook tijd wijden aan SNO en zorgen voor voortzetting SNO-werk * Bereid om na afloop ervaringen te presenteren * Bereid om (eventueel) een eigen bijdrage te betalen Belangstellenden kunnen een motivatie brief sturen naar het Network Secretariaat, kamer 3.320, Uns. 50. Sluitedatum: 30 december 1994.

RECHTSGELEERDHEID

Openingstijden Onderwijsbalie B0

Maandag t/m vrijdag van 10.15-11.15 uur en van 14.15-15.15 uur. Op maandagavond is de balie ook geopend van 20.00-21.00 uur.

Colleges

04.01: college Internationaal en Europees recht en Rechtsgeschiedenis 11.15-13.00 uur Collegezaal TS53
04.01: college Bedrijf 13.15-15.15 uur Collegezaal TS53

Responsiecollege Bedrijf

21.12: 15.30-17.00 uur Collegezaal Nieuwenhof
04.01: 15.30-17.00 uur Collegezaal Nieuwenhof

Wijziging colleges

De colleges Rechtshandeling van woensdag 14 december en woensdag 4 januari 09.00-10.30 uur Collegezaal Jezuitenklooster, worden als onderstaand gewijzigd:

14 december: 08.30-10.00 uur Aula Jezuitenklooster onderwijsgroepen 01 t/m 21.
10.00-11.30 uur Aula Jezuitenklooster onderwijsgroepen 22 t/m 43
04 januari: 08.30-10.00 uur Aula Jezuitenklooster onderwijsgroepen 01 t/m 21.
13.00-14.30 uur Collegezaal Nieuwenhof onderwijsgroepen 22 t/m 43.

Europa lezing

Europa Essay Wedstrijd.
Criminaliteitsbestrijding in Europa. Dit is niet alleen het onderwerp van de Europalezing 1995, maar tegelijkertijd van een wedstrijd om het zogeheten Euro Essay. De Europalezing 1995 vindt in maart in Utrecht plaats en wordt verzorgd door secretaris-generaal Raymond E. Kendall van Interpol. Aan de Essay-wedstrijd, die openstaat voor studenten aan universiteiten en hogescholen in Nederland, zijn flinke geldprijzen verbonden: de winnaar ontvangt fl. 5000,-, er is een tweede prijs van fl. 2000,- en een derde van fl. 1500,-.
De organisatie is in handen van de Hogeschool voor Economie & Management Utrecht, de Stichting VSB Fonds en Wegener Uitgeverij Midden Nederland, uitgeefster van o.a. het Utrechts Nieuwsblad.
Criteria waaraan de ingezonden essays worden getoetst zijn, naast de relatie met het onderwerp "Criminaliteitsbestrijding in Europa": actualiteit, originaliteit, historisch inzicht, realiteitszin en consistentie.
De uiterste inleverdatum is 15 januari 1995. Deelnemers moeten hun essay in 5-voud toezenden aan mw drs. H. Jorg, Hogeschool voor Economie & Management, Postbus 2188, 3500 GD Utrecht. Telefoon 030 - 33 34 10. De uitreiking van de prijs vindt plaats tijdens de Europalezing in maart 1995. De winnende essays worden gepubliceerd in het Utrechts Nieuwsblad en Amersfoortse Courant.

Aanbod stageplaats

Bij gemeente Zuid Limburg stage-opdracht civielrecht voor 2 a 3 maanden in blok 3.
Aanmelding graag spoedig bij bureau stages E. de Krom, tel. 883274.

Backer en McKenzie Clerkships

Backer en McKenzie biedt gevorderde rechtenstudenten stageplaatsen aan bij een van haar kantoren in het buitenland. Sollicitaties voor half december.
Informatie bij Ellen de Krom bureau stages, tel. 883274.

"Dag en nacht gratis pinnen, ook in het buitenland?"

Ja hoor, dat zit ook in het Postbank Studentenkampet. Bel 06-0400.

BUREAU INTERNATIONALISERING

Openingstijden Bureau Internationalisering
Voor Nederlandse studenten:
maandag- dinsdag- en donderdagochtend van 10:15 tot 11:15 uur.
Erasmus, Tempus en Magister Iuris Communis studenten:
maandag, dinsdag- en donderdagochtend van 10:15 tot 11:15 uur.

BEURZEN

- 1995-1996 Forum Fellowships, European University Institute.
It offers research grants intended for scholars actively engaged in research on Citizenship.

STIR / SWOL 1994-1995

- Studenten die in 1994-1995 een studieperiode (evt zomercursus) willen doorbrengen in het buitenland buiten het ERASMUS programma kunnen voor aanvraagformulieren en informatiesets terecht bij Erna Voncken. Aanvragen worden uitsluitend op de volgende data behandeld:
-31 januari 1995
-31 maart 1995
-31 mei 1995
-30 juni 1995 (mits subsidie overblijft)

MASTER OF LAWS (LL.M.) 1995-1996

De nieuwe brochures zijn uit van:
- Magister Iuris Communis Programme
Programme: European and Comparative Law
Faculteit der Rechten, RL
Language: English
Tuition Fee: 3500 Dutch Guilders
- Katholieke Universiteit Leuven
Programme: general LL.M./focus on European Community Law
Language: English
Tuition Fee: 240.000 Belgian Francs
- University of Nijmegen
Programme: European Business Law
Language: English
Tuition Fee: 11.200 Dutch Guilders
- The Chinese University of Hong Kong
Programme: International Asian Studies
Language: English
Meer informatie: Josta Mommertz
- University of Buckingham
Programmes: International and Commercial Law and Socio-Legal Studies (July 1995)
For more information: The University of Buckingham, MK18 1EG Buckingham
- The Johns Hopkins University of Bologna
Programmes: European Studies, International Economics, International Politics, US foreign Policy
Language: English, French, German, Italian, Russian, Spanish
For more information: The Registrar, The Bologna Center, Via Belmeloro, 11, 40126 Bologna, Italy

SUMMER COURSE

- The Hague Academy of International Law
1st period: 3-21 July, Private International Law
2nd period: 24-11 August, Public International Law
Language: English, French
Costs: 400 Dutch Guilders
Meer informatie: Josta Mommertz

PLEITWEDSTRIJD

Concours Européen des Droits de l'Homme, René Cassin.
Datum: 18-22 april 1995
Taal: frans!!
Meer informatie: Sylvie van Lammeren

Agenda der JFV OURANOS

DONDERDAG 8 DECEMBER: (Discussie)Lezing: Is het noodbevel/penbare orde bevel m.b.t. het 'Junken-park Maastricht' juridisch toelaat-

Bulletin

baar? De sprekers zijn: Dhr. H.M.C.F. Buyink (Commissaris Politie basis-eenheid noor-oost district Maastricht), Mr. A.W. Heringa (Universitair hoofddocent staats en bestuursrecht RL) en Dhr. R.J.G.M. Jeukens (gemeente Maastricht). De (discussie)lezing zal gehouden worden in de Statenzaal O-G om 19:30 u.

MAANDAG 12 DECEMBER: Pleiten tegen/met 'GAUIS';
WOENSDAG 14 DECEMBER: Merry X-mas Party in de MOMUS. Leden komen gratis binnen en niet leden moeten 4 gulden betalen. Het feest begint om 22:00 u.

JANUARI 1995: Tentamentraining; kosten voor leden 25 gulden en voor niet-leden 40 gulden. Wat houdt het in: er zullen 4 bijeenkomsten georganiseerd worden van 2 uur (incl. pauze) waarin de stof van de drie blokken nederlands recht behandeld zal worden m.b.v. oude bloktouwen en de kennis van de oudere jaars. Max. aantal deelnemers per groep is 15 personen. De exacte data en tijden zullen nog bekend gemaakt worden. Voor meer info. bel OURANOS type-kamer of kom een langs tijdens spreekuur.

Gedurende het hele jaar verkopen wij de Gids voor de Rechtenstudie (FL 10,-) en schrijfblokken met recycle-papier (FL 3,25).

Voor informatie omtrent de activiteiten en verkoop van bovenstaande artikelen, ben je van harte welkom op de typekamer; ma/divo/vr, tussen 12.30 en 13.30 u. Telefonisch zijn wij ook bereikbaar op telefoonnummer: 043-883071.

FIRST Maastricht

FIRST Maastricht stelt zich ten doel de belangen van (aankomende) studenten Fiscaal recht te behartigen. Denk hierbij aan het organiseren van workshops, studiereizen, lezingen, het onderhouden van contacten met fiscale instellingen en het bedrijfsleven, het kritisch in het oog houden van de ontwikkeling van de aan deze faculteit nog jonge studie en het organiseren van dorstlessende activiteiten.

De vereniging heeft een aantal commissies: commissie activiteiten (organiseert bovengenoemde activiteiten), commissie promotie (zorgt voor de bekendmaking), commissie facultaire politiek en commissie FIRM. Voor de commissie facultaire politiek zoeken wij nog gemotiveerde studenten.

Men kan lid worden als men staat ingeschreven als student Fiscaal recht. Eerstjaars studenten die Fiscaal recht willen gaan studeren, kunnen aspirant-lid worden. Leden van FIRST Maastricht ontvangen tevens het fiscale studenten maandblad Forfaitair dat via de stichting landelijk Overleg Fiscalisten (LOF) wordt uitgegeven.

Voor meer informatie: bel 043-883074 of 043-625512.

(alleen voor studenten)

10 gulden per lens en 8 flessen Lenticon-S GRATIS!

Dat kan alleen bij de LensClub. Stuur uw briefvoorschrift op. Dan ontvang je voor 30 gulden twee Lenticon 73 zachte lenzen en een starterkit. Vervolgens betaalt u via giroincasso 29,50 per maand. (Of 85,- per kwartaal, 165,- per half jaar of 325,- per jaar). Wil je toch uw ogen laten meten? Ga dan naar een TOPTIEK zaak. Een meting kost slechts 10 gulden. U kunt daar ook om de 6 weken GRATIS een fles Lenticon-S aanvullen op vertoon van de LensClub-pas. In totaal 8 flessen. Ook kunt u altijd lenzen (voor reserve, vakantie, of bij verlies, beschadiging etc.) kopen voor slechts 10 gulden per lens! (Max. 24 per jaar). Lenticon 73 zijn de beste zuurstof doorlatende zachte lenzen met een hoogwatergehalte van 73%. U kunt ze gemakkelijk een half jaar dragen. Dag en nacht dragen kan ook, maar dan moet u snel vervangen. Kies daarom voor de meest flexibele vorm van contactlens dragen. Wordt meteen lid van de Lensclub. Informatie krijgt u snel als u belt of schrijft naar:

LensClub

Antwoordnr. 60545, 3080 WB Rotterdam
TOPTIEK, Markt 28, Maastricht, tel. 043 - 217065

'UITGEKLEED'

Dankzij ons lesplan blijft er meer financiële ruimte over voor andere zaken!

AUTO & MOTORRIJSCHOOL

gerberga

Rogé Withershoven & Monique Boss

- Snelcursus
- Cursuspakket
- Praktijkproefexamen

☎ 043 - 64 38 55

OS/2 WARP,
HET 32-BITS, MULTITASKING,
INTERNET-KLARE, MULTIMEDIALE,
CRASH-BEVEILIGDE, SUPERCOOLE
BESTURINGSSYSTEEM WAARMEE
JE ALLES TEGELIJK AANKUNT.

Vanaf 69,-
incl. BTW (CD-only versie)

Deze aanbieding geldt uitsluitend voor studenten, universiteits- en hogeschoolmedewerkers.

OS/2 WARP. De nieuwe manier om je PC te besturen.

IBM

Verkrijgbaar bij

PC Shop, Rijksuniversiteit Limburg
Looiersgracht 12 - 14, Maastricht

EXTRA AANBIEDING

Grieks specialiteiten restaurant
PLAKA
St. Bernardusstraat 4a
Maastricht, tel. 043 - 254256

Studentenschotel:
2 DORPSSUFLAKI
GIROS
EN SALADE, FRIET, ZAZIKI EN OUZO

~~FL 20,-~~
FL 15,25

op vertoon van collegekaart

De beste garantie voor je rijbewijs

Autorijschool B. Wellmann

- Lessen in VW Golf
- Volgens Fasenleerplan
- Proefexamen
- f 42,50 voor 60 min.

telefoon: 043 - 613798
autotel.: 06 - 52936738

ACADEMISCHE BOEKHANDEL MAASTRICHT

Postbus 1611, 6201 BP Maastricht

- Economie/bedrijfskunde
- Rechten
- Informatica
- Geneeskunde
- Gezondheidswetenschappen
- Verplegingswetenschap

Bouillonstraat 12
t/o Oud-Gouvernement
(043) 883015

P. Debyeplein 1
t/o Academisch Ziekenhuis
(043) 671211

1995

Een nieuwe visie?

Vrolijk kerstfeest
en een
gelukkig nieuwjaar!

GEDRAGSLAB
observaties,
audio- en videoprodukties

Universiteitssingel 50
(043) 88 1580/1595

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 251978

Literatuur

Limburgs pop talent op CD bijeengebracht

Schreeuwerige punk- en brave bruiloftsmuziek

Wicked Wonderland (foto Nelis Tutkey)

Limburg Express Live 1, zo heet optimistisch de eerste popplaat die is uitgebracht door het regionale radiostation Omroep Limburg. Op de zeventig minuten lange verzamelaar staat werk van zes vooraanstaande Limburgse gitaargroepen: *Marshmellow Steamhammer*, *Chill Out*, *All Of A Doodah*, *The Cranks*, *Rud A Dub Dub* en *Wicked Wonderland*.

Volgens programmamaker en initiator Fons Geraets dient *Limburg Express Live 1* twee doelen. Geraets hoopt op deze manier meer ruchtbaarheid te geven aan het vier uur lange pop- en jongerenprogramma op zaterdagmiddag, dat overigens dezelfde naam draagt. Belangrijker nog is natuurlijk het gebaar: het op plaat zetten van veelbelovend regionaal talent. De praktijk wijst namelijk uit dat inzake de eigen PR jonge popgroepen het vaak laten afweten.

Zo verlopen contacten met de muziekindustrie gewoonlijk moeizaam, is de begeleiding slecht en ontbreekt het groepen aan onderhandelingsstechniek. De weinige contracten die uiteindelijk worden afgesloten zijn veeleer bescheiden wurgcontracten. Groepen die daarom maar een plaat in eigen beheer uitbrengen zien zich vaak geconfronteerd met honderden onverkochte exemplaren.

Ook *Limburg Express Live 1* is een onafhankelijke productie, volgens Geraets met dit verschil dat zijn omroep personeel in kan zetten voor distributie en reclame. Daarnaast zijn de detaillisten al een beetje bekend met de merknaam en het logootje: een gitaarspelende duivel, geestelijke of

kat moeilijk te zien. Wat hiervan ook zij, een eerste persing van vijfhonderd exemplaren is inmiddels verkocht. Tussen de opnames van de zes groepen en het uitbrengen van de plaat zijn negen maanden verstreken. In het geval van het Roermondse rap- en funkkwartet *Chill Out* is dat een beetje pijnlijk. Zoals dat gaat in popkringen moest de gezichtsbepalende zanger onverhoopt het veld ruimen en vaart de groep thans een heel andere koers.

Voor de overige bands mag de plaat gelden als visitekaartje. Anders dan op de meeste verzamelaars zijn de groepen op *Limburg Express Live 1* telkens met twee of drie songs vertegenwoordigd, die achter elkaar geplaatst de indruk geven van een miniconcert. En zo kan eenvoudig vastgesteld dat achter de talloze ingenieuze *breaks* en riedels van het eclectische *Marshmellow Steamhammer* niet altijd een heuse song verscholen gaait, dat *The Cranks* de opbouw van hun soms *Living Colour*-achtige funk wél onder controle hebben en dat het Maastrichtse *Rud A Dub Dub* door een wat brave aanpak ook geschikt is voor bruiloften en partijen.

All Of A Doodah daarentegen verrast met

puntige rocksongs, tegen de punk aan geschreeuwd en één keer met bronvermelding: hun versie van *Fugazi's Turn Over* is daarmee de enige cover op de plaat. De afsluiter vormt het hoogtepunt: *Wicked Wonderland* pakt uit met originele *samples* en bevlogen tirades tegen oorlog en internationale overheidsorganen: *who don't give a damn about the situation?/ who fucked up the investigations?/ the united nations!* Dat vervolgens eindigt in een chaotisch, lang volgehouden: *liberty and justice for all!* Een mooiere finale kan een dergelijke verzamelaar zich niet wensen. Over een opvolger wordt overigens nagedacht. Te gast in het populaire Radio 3-programma *De Avondspits* maakte programmamaker Geraets vorige week melding van een tweede plaat "met louter *death metal*-bands of popgroepen die voor de gelegenheid in Limburgs dialect zingen." Dat laatste, naar wij voorzichtig aanemen, was een grapje.

Eugène Baak

'Limburg Express Live 1' is voor f 17,50 verkrijgbaar in iedere platenzaak.

'Tausend Rosen' van Theu Boermans

En ze leefden niet lang en gelukkig

Er was eens een stadje, hier niet zo ver vandaan. Aan de rand van dat stadje stond een draadfabriek. Iedereen had wel iets te maken met die fabriek. Sommige inwoners werkten er en andere leverden materialen. En zo ging dat elke dag. Het leven was heel saai. Af en toe gingen de mensen naar het café, dronken een biertje en dansten wat. Of ze maakten ruzie. Verder gebeurde er niet veel. Maar toen kwamen de Amerikanen..

Vanaf het moment dat de Amerikanen de film *1000 Rosen* (1994) van de Nederlandse regisseur Theu Boermans instappen, komt het verhaal in een stroomversnelling: het gerucht dat de Yanks geld gaan investeren in de noodlijdende draadfabriek, besmet het troosteloze stadje met de welvaartskoorts. Hoofdpersoon Gina is de eerste die erdoor bevangen wordt. Gina runt, samen met haar bitse moeder, een kleine zaak in tuin- en doe-het-zelf-artikelen. Eigenlijk wilde Gina altijd gaan studeren, ergens ver weg. De geboorte van haar dochter Liesje heeft daar een stokje voor gestoken. Gina

ziet de komst van de Amerikaanse zakenlieden als een kans om alsnog verandering te brengen in haar mistroostige leven: ze koopt een computer en huurt de computerdeskundige Kernstock in om haar te helpen bij de modernisering van het bedrijf. Gina's vriend Harry is over die ontwikkelingen totaal niet te spreken. Uit jaloezie ramt hij de bedrijfswagen tegen een muur en belandt in het ziekenhuis. Gina heeft geen tijd om hem daar op te zoeken, want ze heeft het veel te druk met moderniseren. Ze schaft een hip kapsel en nieuwe mantelpakjes aan en droomt intussen van de knappe zakenman Mr. Marshall. Ondertussen neemt ze genoegen met de avances van Kernstock. Diens vrouw, een verpleegster, neemt wraak door zich in het ziekenhuis op Harry te storten.

Dochter Liesje wordt ondertussen aan haar lot overgelaten. Zwijgend laat zij alle gebeurtenissen over zich heen komen. Zij ziet met lede ogen aan hoe tere plantjes platgewalst worden door de vrachtwagens die haar moeder nieuwe koopwaar brengen. In het hondebok vindt ze troost. Daar tikt Liesje met een stok nieuwe plantjes uit de grond. Als met een toverstafje. Vanaf dit moment loopt de realiteit in *1000 Rosen* naadloos over in duistere magie. Als een engeltje der wrake leidt Liesje de toeschouwers een modern sprookje in. Maar geen

'eind goed, al goed' deze keer. Het sprookje van Theu Boermans heeft een gruwelijk einde: de fabriek blijkt dodelijke gassen te verspreiden, de Amerikanen hebben gelogen en de oma van Liesje wordt overreden door de wegrijdende Amerikaanse trucks. Dan neemt het meisje wraak voor al het onrecht dat haar door de volwassenen is aangedaan. Gina, Harry en de Bernstocks moeten boeten voor hun zedeloze gedrag. Geen giftige appel of spinnewiel komt eraan te pas, maar kettingzagen en bloedhonden. Liesje is behalve zichzelf ook de verpersoonlijking van de kwetsbare maar tegelijkertijd meedogenloze natuur. Als in Doornroosje laat ze de hele stad overwoekeren door rozenstruiken. Misschien dat het over 100 jaar nog goedkomt met de mensheid. Vooralsnog kunnen wij zondaars ons laten meeslepen door de sombere gedachte in Boermans' opvallende film, dat de menselijke beschaving tekort schiet op alle fronten. Gelukkig is die gedachte in *1000 Rosen* met humor weergegeven. Dat zorgt ervoor dat er na afloop niet een louter wrange smaak overblijft. Nu is het meer iets van: ze leefden niet lang en gelukkig, maar er is nog hoop. Misschien.

Judith Kuijk

1000 Rosen van Theu Boermans, t/m 14 december, filmtheater Lumière, 20.00 uur

Agenda

donderdag 8 december

Voor het voetlicht **Roland Topor**, Toneelacademie, 20.00
Smakelijke voortzetting, cabaret, Paul Haenen, Vrijthoftheater, 20.15
Hooggeërdpubliek, theater, Kruis Bourgondië, 20.30

vrijdag 9 december

't Atelier, toneel, M'46, 't Pesthuys, 20.00
Open podium, Kumulusbeater, 20.00
Klaagliederen, toneel, Toneelgroep A'dam, Vrijthoftheater, 20.15
Hooggeërdpubliek, theater, Kruis Bourgondië, 20.30

zaterdag 10 december

Een bruid in de morgen, muziek/toneel, Raak e.a., KCL Capucijnenstr 98, 20.00
't Atelier, toneel, M'46, 't Pesthuys, 20.00
Mannenkoor **Wieker Eindracht**, Kerstconcert, Martinuskerk, 20.15
Symph. Orkest **M'tricht / Andreas Lucchesini**, concert, Vrijthoftheater, 20.15
Hooggeërdpubliek, theater, Kruis Bourgondië, 20.30
Con traste, Latinjazz, Lostbeater, 20.30

zondag 11 december

Koffieconcert, Leerlingen/docenten, Muziekschool Kumulus, 12.00

dinsdag 13 december

Splendid's, toneel, Zuidelijk toneel, Vrijthoftheater, 20.15
Hooggeërdpubliek, theater, Kruis Bourgondië, 20.30
Joep van Leeuwen, jazzgitarist, Café de Muze, 21.30

woensdag 14 december

Voor het voetlicht **Leo Pleysier**, Toneelacademie, 20.00
Universiteitsorkest **Limburg**, concert, Conservatorium, 20.15
Hooggeërdpubliek, theater, Kruis Bourgondië, 20.30

Films - Speelweek: 8 december t/m 14 december

Filmtheater Lumière, Bogaardenstraat 40b
1000 Rosen, dag. 20.00
Eat Drink Man Woman, dag. 20.30
L'Année dernière à Mariënbad, dag. 22.00
Serial Mom, do t/m za 23.00
Cinema Palace, Wycker Brugstraat 1
Pulp Fiction, dag. 20.30; za, zo en wo ook 14.00
The Lion King, dag. 16.15, 18.45, 21.30; za, zo en wo ook 13.45
De Leeuwekoning, dag. 16.15, 18.45; za, zo en wo ook 13.45
Speed, dag. 17.30
The Specialist, dag. (beb. ma) 21.30
Sneak Preview, ma 21.00
MGM-Maastricht, Wilhelminasingel 39
True Lies, dag. 13.00, 15.45, 18.30, 21.30
The Mask, dag. 13.15, 16.00
De Leeuwekoning, dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30
The Lion King, dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30; za nacht ook 00.15
Time Cop, dag. 13.15, 16.00, 18.45, 21.30; za nacht ook 00.15
Forrest Gump, dag. 14.00, 17.00, 20.30
Trois couleurs: Rouge, dag. 18.45, 21.30
Blown Away, za nacht 00.15
Ciné-K, Bernardusstraat 13
El Pajaro de la Felicidad, dag. 21.00

„Speciale kortingen en aanbiedingen voor studenten?“

Ja hoor, dat zit ook in het Postbank Studentenkortpakket. Bel 06-0400.

POSTBANK

Reis

Ik wil voor de werken nog wel eens op reis. Het gevaar bestaat dat ik daar nogal blasé over ga doen. Tenslotte schrijf ik dit stukje aan het bureau van suite #490 van het Omni Shoreham Hotel in Washington DC terwijl het gaat over een rit naar Kraków die ik vorige week maakte.

De wereld is mijn thuis, en ik begin de schoonheid van de MacDonalds in te zien: standaardkwaliteit whereever you are. Of ik een spijkerbroek in Pentagon City of in Ginza koop maakt me niet uit, als-ie maar past.

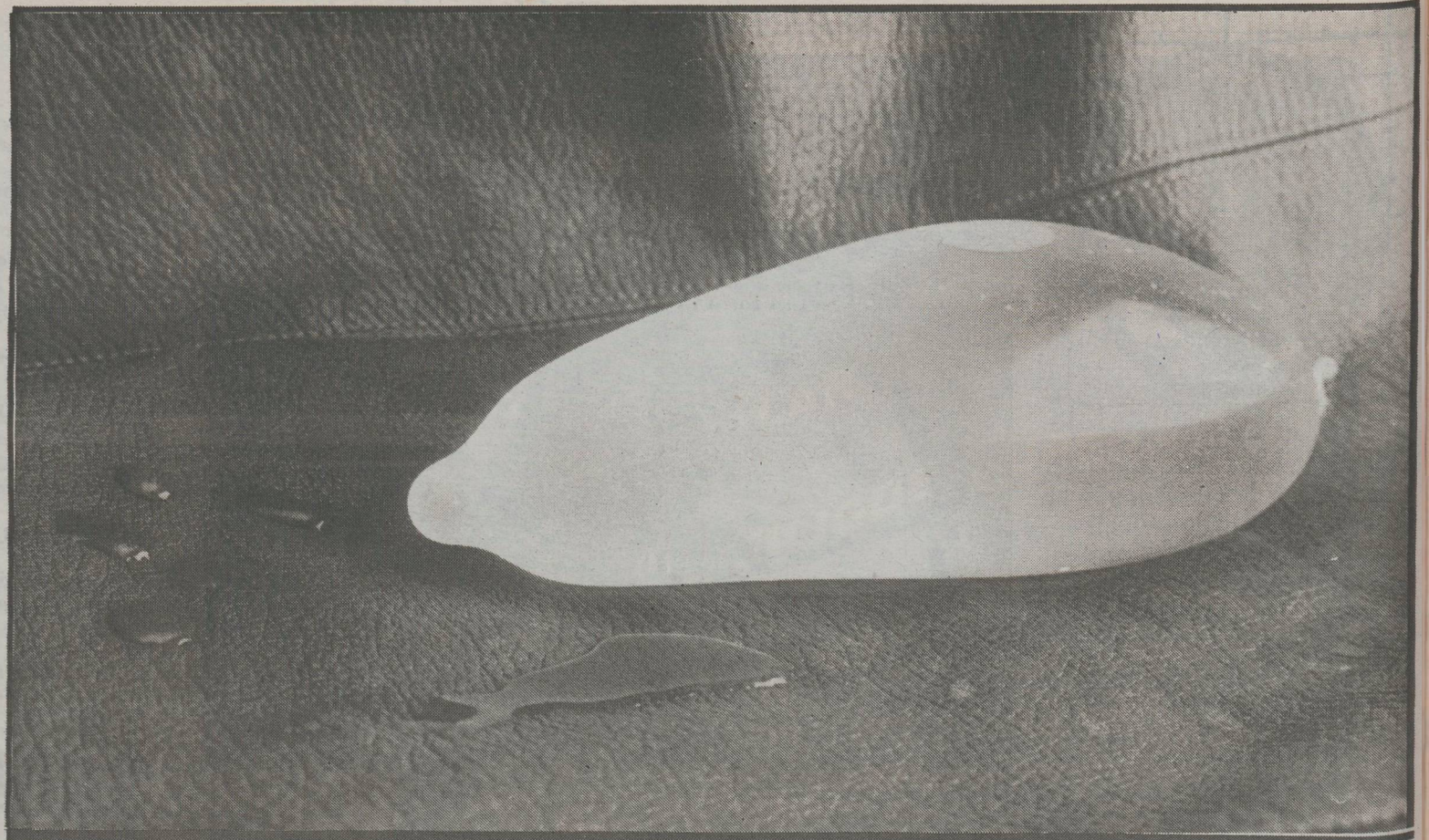
Het reizen wordt routine. Lijkt het. Nog afgezien van de jaloeze of laatdunkende opmerkingen die ik wel eens hoor als ik in de vakgroepsagenda schrijf 'Parijs, Poznan, Sanur' moet ik toegeven dat er voor mij iets van de romantische charme die geldt voor 'amateur-reizigers' afsinkt. Lijkt het. Want zo reed ik onlangs oostwaarts uit Maastricht weg. 1300 kilometer was het. Snelheidscalculerend kwam ik op een ritje van 12 uur (Autobahn!). Na een paar uur waren we ter hoogte van Dresden en vlak voor ons knalden enkele Mercedesen en Audi's met 160 km/u op elkaar. Konden we ook eens de Duitse reddingsacties van nabij beschouwen. Het verdraagde wel zodanig dat we met het vallen van de avond Görlitz bereikten. We passeerden honderden Polen die Franse, Nederlandse en Duitse autowrakken in hun land wisten te importeren.

Voorspoedig overschreden we de Neisse. Voort, naar het Oosten, niet voor Lebensraum, maar voor de wetesjap! We passeerden Breslau en een laatste stukje snelweg. Daarna viel de diepste duisternis die ik ooit op reis heb meegemaakt. Zuid-Oost Polen is leeg, leeg, heel erg leeg. Geen wonder ook wanneer je het Poolse inhaalgedrag op tweehaanswegen meemaakt. De sterkste wint: je duikt op de linkerweghelft en begint blind te accelereren. Je voorganger behoort dan de berm in te duiken. Je tegenligger idem. In Amerika, waar ik nu ben, heet dit spel 'chicken'.

We passeerden Katowice. Nog 150 kilometer. We namen nog een ham/kaas-croissantje en zetten al zoevend een handje met Sophie B. Hawkins op. In ons stalen koepeltje leken we afgesloten van de realiteit om ons heen. Brakende Warburgs, stomende Polski's en dampende diesels stampden zich over ons pad. Een verkeersbord zegt 'Kiev, 700 km.' Hatsjekidee, naar links, en accelereren maar weer. Sophie zingt van 'Damn! Wish I'd be your lover!' over de HiFi. Er wordt nog een mandarijntje gepeld.

Pas op de terugweg, als we in de pikstzwarte duisternis zonder benzine komen te staan, en later, als we door een navigatiefoutje door de middenberm rammten, realiseer ik me dat er misschien heel veel waars schuilt in de woorden van Mahatma Gandhi dat de menselijke geest, in navolging van de menselijke fysiek, niet sneller dan vijf kilometer per uur kan reizen. Buiten gillen nu, net als in de film, Amerikaanse politie-sirenes. Die zullen ze over vijf jaar ook wel in Polen hebben.

Eva

Dodelijke kapotjes

Veilig vrijen: keuze tussen Vaticaanse en Russische roulette (foto Nelis Turkey)

Wie al langer rondloopt aan de universiteit kent nog het enigszins tragische verhaal van de professor in de anaesthesiologie die jarenlang iedere morgen zijn kamertje in het Biomedisch Centrum binnenging en daar 's avonds weer uitkwam. Hij mocht meedoen aan het onderwijs en een beetje aan het onderzoek, meer niet. Het echte werk, het bedwelmen van zieken waarin gesneden moest worden, was er niet bij. De deur van de operatiekamers bleven gesloten voor de man die de leiding van de afdeling anaesthesiologie van het De Weverziekenhuis in Heerlen had verruild voor een professoraat aan de nieuwe faculteit in Maastricht, die hij als lid van de Voorbereidingscommissie mede had opgericht. Het was niet de enige, maar wel een van de grootste persoonlijke tragedieën in de tijd dat de nieuwlichters van de medische faculteit zich ten koste van particuliere praktijken moesten 'invechten' in het ziekenhuis Sint Annadal. Na vijf jaar vergeefse strijd vertrok hij in 1985 met vervroegd pensioen.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Wie dezer dagen Italiaanse kranten en tijdschriften openslaat, komt gegarandeerd de naam tegen van 'Johannes P.M. Lelkens, professore in anesthesiologia e attualmente docente di fisiologia all'istituto Medo di Kerkrade'. Hij heeft Italië in rep en roer gebracht met een opzienbarende ontdekking: condooms zijn te onbetrouwbaar om bescherming te bieden tegen Aids. De reclamecampagne onder het motto 'Ik vrij veilig of ik vrij niet' deugt niet omdat veilig vrijen daarin wordt geassocieerd met het gebruik van het condoom. In plaats van jonge mensen te beschermen zet de campagne aan tot gedrag dat gelijk staat met het spelen van Russische roulette. De enige manier om veilig te vrijen is de abstinentie: niet vrijen, tenzij dat binnen het huwelijk gebeurt met de bedoeling een kindje te verwekken. Vooral de instanties die vroeger de periodieke onthouding, alias de Vaticaanse roulette predikten, grijpen de theorie van Lelkens met beide handen aan om de deugd van de kuisheid nieuw leven in te blazen.

Net terug uit Italië, waar hij opnieuw in de schijnwerpers van de publiciteit heeft gestaan, vertelt Lelkens thuis in Heerlen nog eens het verhaal van zijn plotselinge roem als condomoloog. Het begint aan het zeer katholieke Medo-instituut in Kerkrade, een pauselijk instituut dat door bisschop Gijsen naar Rolduc is gehaald om studenten uit heel Europa te scholen in de kerkelijke visie op huwelijks- en gezinsvraagstukken (na een moeizaam bestaan van vijf jaar gaat het aan het eind van dit studiejaar weer dicht). Gijsen vroeg Lelkens het onderricht in de lichamelijke aspecten van het huwelijksleven voor zijn rekening te nemen. De bisschop wist dat hij daarmee geen propagandist van promiscuïteit en abortus in huis haalde. Lelkens had als lid van de diocesane pastorale raad en als lid van het Nederlands Artsen Verbond, een vereniging van artsen tegen abortus, al laten zien dat hij recht in de katholieke leer was. „Ik heb me nooit kunnen verenigen met de standpunten van de KNMG, eerst over abortus, later over euthanasie. In Heerlen wisten ze dat ze mij niet hoefden te vragen een narcose bij een abortus te verzorgen. Ik ben trouw aan Rome, zeg maar orthodox.“ Hij is geen lid van Opus Dei, zoals hier en daar is gesuggereerd, en hij was ook niet speciaal met Gijsen bevriend: „Maar je wist bij hem wel waar je aan toe was, al kan ik me voorstellen dat sommige mensen hem bij oppervlakkige beschouwing als een symbool van ontoegankelijkheid zagen.“

Lelkens had op verzoek van Gijsen al eens lezingen gehouden over Aids, een ziekte die volgens hem alles te maken heeft met „promiscu gedrag en het meer-dan-promiscu gedrag van homoseksuelen“. Voor rechtzinnige katholieken is dat gedrag al om andere redenen uit den boze: „Ik ben een van de weinigen die nog durven zeggen dat seks voor of buiten het huwelijk tegen de leer van de kerk is.“ Homofilie is in zijn ogen „een ziekelijke aandoening, die te genezen is, al is dat een moeizame behandeling.“ Hij wil Aids niet als een straf van God beschouwen, maar als een bewijs dat er natuurlijke barrières bestaan voor seksualiteit. Dat zo'n barrière zich nu via Aids manifesteert is volgens hem geen toeval: „Promiscuïteit heeft altijd bestaan, maar ze heeft nooit zulke vormen aangenomen als tegenwoordig. De natuur heeft het in zich dat ze zich wrekt als de mens denkt ongestraft zijn gang te kunnen gaan. Dat maakt ze ook op andere manieren duidelijk.“

Toen de campagne 'Ik vrij veilig of ik vrij niet' van de stichting SOA begon, voelde Lelkens zich geroepen een onderzoek te doen naar de betrouwbaar-

heid van het condoom: „Bij de komst van de anti-conceptiepil - die je beter abortuspil kunt noemen omdat die de reeds samengesmolten eicel en zaadcel verhindert zich in de baarmoederwand te nestelen - hebben we het condoom in de hoek getrapd omdat het zo onbetrouwbaar was. En nu wordt het ineens weer de hemel in geprezen omdat het zo veilig zou zijn!“ Lelkens ging naar de bibliotheek van RWTH in Aken en vond daar genoeg bewijzen om zijn bange vermoedens te staven. In de rubberwereld blijkt het al lang bekend te zijn dat latex een poreus materiaal is. De gaatjes zijn ook te meten onder de elektronenmicroscop. Niemand minder dan het hoofd van de sectie Eigenschappen van polymeren van het Naval Research Laboratory in Washington, ene C.M. Roland, beschreef in het vakblad *Rubber World* dat hij kanaaltjes had ontdekt met een doorsnee van vijf mikron. Een HIV-deeltje, dat maar ééntiende mikron groot is, heeft dus een zee van ruimte om langs de koninklijke weg een nieuwe gastheer of -vrouw te betreden. Dat een virus een parasiet is die praktisch alleen in een witte bloedcel kan overleven, hoeft geen bezwaar te zijn. Volgens Lelkens is een cel zo lenig dat ze zich door een miniem gaatje in het latex kan wurmen. Maar wat nog erger is: een virus kan uit de cel barsten en zo als 'los onderdeel' in het sperma terechtkomen en door de gaatjes naar buiten zwemmen.

De praktijk laat ook zien dat het gebeurt, zegt Lelkens. Zo vond hij een artikel in de *British Medical Journal*, waarin een onderzoek werd beschreven onder monogame paren, waarvan een partner seropositief was. Zij gebruikten condooms om de ander te beschermen, maar het resultaat was dat 31 procent van de gezonde partners toch besmet raakte. Met dat 'onomstotelijke' bewijs, waarin de natuur de moraal in het gelijk moest stellen, ging Lelkens de boer op, de ene lezing na de andere verzorgend. In juni suggereerde een toehoorder dat het de moeite waard was de tekst aan te bieden aan het Katholiek Nieuwsblad. Die nam het inderdaad op. Er kwam geen enkele reactie, behalve die van een in Nederland wonende Italiaan, die aanbod het stuk in het Italiaans te vertalen. Hij stuurde het naar de redactie van 'Studi Cattolici', een moraaltheologisch tijdschrift, dat het stuk plaatste en zo de sneeuwbal aan het rollen bracht. 'Een Opus Dei-blad', schreven Nederlandse kranten, maar Lelkens ontkent dat: „Ik heb achteraf gehoord dat een van de redacteurs lid is van Opus Dei.“

Zo drong de boodschap van Lelkens langs de Italiaanse omweg alsnog door tot Nederland. Tot grote spijt van de Aidsbestrijders, verzekert drs. Gerrit Schreij, die bij interne geneeskunde speciaal belast is met de behandeling van Aidspatiënten: „Je merkt het meteen als er weer zo'n dom bericht in de krant heeft gestaan. Dan komen de telefoontjes weer van ongeruste mensen of je ziet op de poli patiënten die alleen maar komen omdat ze bang zijn dat ze ondanks het gebruik van condooms iemand besmet hebben. Nadat ik het stukje over Lelkens in de krant had zien staan heb ik voor alle zekerheid Medline geraadpleegd. Daarin stonden honderdveertig artikelen over de beschermende werking van condooms, maar in niet één daarvan werd gewag gemaakt van een infectie die door een lek zou zijn veroorzaakt. Natuurlijk kan er iets fout gaan als je het condoom niet goed gebruikt of het eerst een tijd in de zon laat liggen. Normaal gesproken geeft het honderd procent bescherming.“ De veronderstelling dat losse virusdeeltjes buiten de witte bloedcellen rondzwemmen en door de gaatjes in het condoom ontsnappen, is volgens hoogleraar virologie prof. Cathrien Bruggeman niet erg waarschijnlijk: „Een virus kan wel korte tijd loskomen van een cel, maar het overleeft niet lang en het gedraagt zich ook heel anders. Ik heb nog nooit gehoord dat er op die manier een besmetting is ontstaan.“ Ook prof. Gerjo Kok, hoogleraar GVO en namens het Aidsfonds belast met onderzoek naar methoden van Aidsvoorlichting, vindt dat Lelkens zijn boekje te buiten is gegaan: „In een à vier procent van alle gevallen gaat er merkbaar iets mis met het condoom, maar dan nog hoeft dat nog niet tot besmetting te leiden. Het condoom biedt zeg maar 99 procent veiligheid. Lelkens heeft gelijk als hij zegt dat alleen onthouding van seksueel verkeer absolute zekerheid biedt, maar als we die methode als oplossing gingen propaganderen, vrees ik toch dat er heel wat meer mensen besmet zouden raken.“

Heeft Lelkens dan geen directer bewijs kunnen vinden, bijvoorbeeld een onderzoek waarin proefondervindelijk wordt aangetoond dat een virus door het latex heen dringt? „Even denken, ja, ik geloof dat ik dat ergens heb gelezen.“ En is hij, toen hij toch in Aken was, niet even binnengelopen bij een vakgroep die alles van rubber wist? „Ja, daar ben ik geweest, maar daar hadden ze alleen verstand van autobanden.“

Jacques Herraets